

Briselē, 30.9.2015.
COM(2015) 473 final

2015/0225 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

**ar ko groza Regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz
kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2015) 185 final}

{SWD(2015) 186 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Veicinot vērtspapīrošanas tirgus attīstību uz labas prakses pamata tiks sekmēta ilgtspējīgas izaugsmes atjaunošana un darbvieta radīšana atbilstīgi Komisijas prioritārajam mērķim. Turklāt vienots un kvalitatīvs ES vērtspapīrošanas regulējums veicinās finanšu tirgu papildu integrāciju Savienībā, palīdzēs dažādot finansējuma avotus un piesaistīt kapitālu, tādējādi atvieglojot kredītiestāžu aizdevumus mājāsaimniecībām un uzņēmumiem. Lai sasniegtu šo mērķi, ir jāīsteno šādi divi posmi.

Pirmais posms ir izveidot vienotu materiāli tiesisko regulējumu attiecībā uz vērtspapīrošanu visiem dalībniekiem šajā tirgū un noteikt tādu darījumu apakškomplektu, kas atbilst noteiktiem attiecināmības kritērijiem – vienkārša, pārredzama un standartizēta vērtspapīrošana jeb STS vērtspapīrošana. Tas ir Komisijas priekšlikuma regulai par vērtspapīrošanu priekšmets. Otrais posms ir veikt vērtspapīrošanas tiesiskā regulējuma grozījumus ES tiesību aktos, tostarp kapitāla prasību jomā kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kuras iniciē un sponsorē šos instrumentus vai veic ieguldījumus tajos, lai STS vērtspapīrošanai nodrošinātu tādu regulatīvu pieeju, kas ir jutīgāka pret risku.

Šāda diferencēta regulatīva pieeja jau pastāv atsevišķos likumdošanas instrumentos, jo īpaši Deleģētajā aktā par banku likviditātes uzraudzības prasībām (likviditātes seguma rādītājs)¹. Tas tagad ir jāpapildina ar grozījumu regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla pieejā vērtspapīrošanai Regulā Nr. 575/2013 ("KPR")². KPR esošais vērtspapīrošanas regulējums būtībā pamatojas uz standartiem, ko izstrādājusī Bāzeles Banku uzraudzības komiteja ("BCBS") pirms vairāk nekā desmit gadiem, un šajos standartos STS vērtspapīrošana nav nodalīta no citiem sarežģītākiem un neskaidrākiem darījumiem.

Pasaules finanšu krīze atklāja vairākas nepilnības pašreizējā vērtspapīrošanas regulējumā. Tās ir šādas:

- mehāniska paļaušanās uz ārējiem reitingiem, lai noteiktu kapitāla prasības;
- nepietiekams riska jutīgums, jo nav pietiekamu riska faktoru dažādās pieejās, lai noteiktu riska pakāpes;
- prociklisks domino efekts attiecībā uz kapitāla prasībām.

Lai novērstu šos trūkumus un uzlabotu iestāžu noturību pret tirgus satricinājumiem, BCBS 2014. gada decembrī pieņēma ieteikumu par pārskatītu vērtspapīrošanas regulējumu³ ("pārskatītais Bāzeles regulējums"). Pārskatītais Bāzeles regulējums ir paredzēts, lai mazinātu pašreizējo regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla prasību sarežģītību, labāk atspoguļotu

¹ Komisijas 2014. gada 10. oktobra Deleģētā regula (ES) 2015/61, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 attiecībā uz likviditātes seguma prasību kredītiestādēm (OV L 11, 17.1.2015., 1. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

³ <http://www.bis.org/bcbs/publ/d303.pdf>.

vērtspapīrošanas pozīciju risku un ļautu izmantot iestādei pieejamo informāciju, lai noteiktu kapitāla prasības, pamatojoties uz pašu aprēķiniem, tādējādi samazinot paļaušanos uz ārējiem reitingiem. Saskaņā ar pārskatīto Bāzeles regulējumu iestādes var aprēķināt kapitāla prasības vērtspapīrošanas pozīcijām saskaņā ar vienotu pieeju hierarhiju, kas sākas ar augšā esošo uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju. Ja iestāde nevar izmantot uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju, tai jāizmanto uz ārējiem reitingiem balstītā pieeja ar noteikumu, ka riska darījumam ir ārējais kredītnovērtējums, kas atbilst vairākām operacionālajām prasībām. Ja iestāde nevar izmantot uz ārējiem reitingiem balstīto pieeju, jo atrodas jurisdikcijā, kas neļauj to izmantot, vai iestādei trūkst informācijas, kas nepieciešama minētās pieejas izmantošanai, izmanto standartizētu pieeju, kas balstīta uz uzraudzības formulu.

Pārskatītais Bāzeles regulējums pašlaik neparedz pret risku jutīgāku pieeju *STS* vērtspapīrošanai. Tomēr *BCBS* šobrīd strādā pie tā, lai jaunajā regulējumā⁴ iekļautu *STS* kritērijus, kas 2015. gada 23. jūlijā pieņemti kopīgi ar Starptautisko Vērtspapīru komisiju organizāciju (*IOSCO*). Šī darba rezultāts netiek gaidīts agrāk par 2016. gada vidu.

Eiropas līmenī pēc Komisijas uzaicinājuma sniegt ieteikumu Eiropas Banku iestāde ("EBI") 2015. gada 7. jūlijā sniedza ziņojumu par būtisku vērtspapīrošanu⁵, kurā ieteica samazināt kapitāla prasības attiecībā uz *STS* vērtspapīrošanu saprātīgā līmenī salīdzinājumā ar tām, kas noteiktas pārskatītajā Bāzeles regulējumā, un grozīt KPR noteiktās regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla prasības vērtspapīrošanai saskaņā ar pārskatīto Bāzeles regulējumu, lai novērstu nepilnības spēkā esošajos noteikumos. *STS* vērtspapīrošanai EBI veica lejupēju pārkalibrēšanu attiecībā uz 3 pieejām, kuras *BCBS* izstrādāja pārskatītajam Bāzeles regulējumam.

Lai sasniegtu Komisijas priekšlikumā regulai par vērtspapīrošanu izvirzītos mērķus atjaunot vērtspapīrošanas tirgus ilgtspējīgākā veidā un padarīt to par drošu un efektīvu instrumentu finansēšanai un riska pārvaldībai, ir ierosināts grozīt KPR noteiktās regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla prasības vērtspapīrošanai, lai:

- īstenotu regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla aprēķināšanas pieejas, kas izklāstītas pārskatītajā Bāzeles regulējumā (254.–268. pants); un
- ieviest pārkalibrēšanu *STS* vērtspapīrošanai atbilstīgi EBI ieteikumam (243., 260., 262., un 264. pants).

Pirmkārt un lai nepieļautu mehānisku paļaušanos uz ārējiem reitingiem, iestādei jāizmanto pašu kapitāla prasību pašas aprēķins, ja iestādei ir atļauja izmantot uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju (*IRB*) attiecībā uz tāda paša veida riska darījumiem, kas ir vērtspapīrošanas pamatā, un spēj aprēķināt regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla prasības attiecībā uz pamatā esošajiem riska darījumiem tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti (" K_{IRB} "), katrā gadījumā ievērojot atsevišķus iepriekš noteiktus ievaddatus ("*SEC-IRBA*"). Vērtspapīrošanas uz ārējiem reitingiem balstītā pieeja ("*SEC-ERBA*") tad ir pieejama iestādēm, kas nevar izmantot *SEC-IRBA* attiecībā uz savām pozīcijām noteiktā vērtspapīrošanā. Saskaņā ar *SEC-ERBA* kapitāla prasības vērtspapīrošanas laidieniem jānosaka, pamatojoties uz to ārējo reitingu. Ja pirmās

⁴ <http://www.bis.org/press/p150723.htm>.

⁵ Skatīt <https://www.eba.europa.eu/documents/10180/950548/EBA+report+on+qualifying+securitisation.pdf>.

divas pieejas nav pieejamas vai *SEC-ERBA* izmantošana radīt nesamērīgas regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla prasības attiecībā uz kredītrisku, kurš ietverts pamatā esošos riska darījumos, iestādēm jāspēj piemērot vērtspapīrošanas standartizēto pieeju ("*SEC-SA*"), kas jābalsta uz uzraudzības formulu, par ievaddatiem izmantojot kapitāla prasības, kas tiktu aprēķinātas saskaņā ar *SA* attiecībā uz pamatā esošajiem riska darījumiem, ja tie nebūtu vērtspapīroti ("*K_{SA}*").

Papildus vērtspapīrošanas tirgu atjaunošanas veicināšanai šis priekšlikums arī ļaus Komisijai rīkoties pirmajai attiecībā uz iespējamo nākotnes attīstību saistībā ar *BCBS* darbu pie *STS* vērtspapīrošanas regulatīvās pieejas un veicināt šāda darba mērķu sasniegšanu no *ES* perspektīvas.

Ne vēlāk kā 3 gadus no šīs regulas spēkā stāšanās dienas Komisija pārskatīs ierosināto pieeju kapitāla prasībām attiecībā uz vērtspapīrošanas riska darījumiem, tostarp pieeju hierarhiju, ņemot vērā tās ietekmi uz vērtspapīrošanas tirgu attīstību un nepieciešamību saglabāt finanšu stabilitāti Eiropas Savienībā.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

KPR noteiktās regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla pieejas vērtspapīrošanai pārskatīšana ir daļa no Komisijas ierosinātā tiesību aktu kopuma, kurš ietver Vērtspapīrošanas regulu un kura mērķis ir apzināt *STS* kritērijus un izveidot vienotu noteikumu kopumu visām finanšu pakalpojumu nozarēm riska atskaitījumu, pienācīgas pārbaudes un informācijas atspoguļošanas prasību jomās. Drošāka un ilgtspējīgāka *ES* vērtspapīrošanas tirgus izveide ir kapitāla tirgu savienības projekta būtisks elements un palīdzēs sasniegt projekta mērķus attiecībā uz finanšu tirgu lielāku integrāciju un daudzveidīgākiem finansējuma avotiem *ES* ekonomikā.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Investīciju plānā Eiropai, kuru Komisija iesniedza 2014. gada 26. novembrī, kvalitatīvas vērtspapīrošanas ilgtspējīga tirgus izveide bija noteikta kā viena no piecām jomām, kurās ir nepieciešama īstermiņa rīcība. Šī grozošā regula veicinās Komisijas prioritāro mērķi – atbalstīt darbvietu radīšanu un ilgtspējīgu izaugsmi, neatkārtojot pirms krīzes pieļautās kļūdas. Turklāt šī pārskatītā uzraudzības sistēma veicinās *ES* finanšu tirgu turpmāku integrāciju un palīdzēs dažādot finansējuma avotus un atbrīvos kapitālu *ES* uzņēmumiem. Visbeidzot, pārskatītajā uzraudzības sistēmā veicinās efektīvāku kapitāla sadali un ieguldījumu portfeļa diversifikāciju ieguldītājiem un uzlabos *ES* kapitāla tirgu vispārējo efektivitāti.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību ("LESD") 114. panta 1. punkts, kurā Parlamentam un Padomei ir paredzētas pilnvaras pieņemt pasākumus, lai tuvinātu dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktos paredzētās prasības, kuru mērķis ir iekšējā tirgus izveide un darbība.

KPR, kas grozīta saskaņā ar šo priekšlikumu, paredzēti saskaņota *ES* uzraudzības sistēma kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, izveidojot vienotus un tieši piemērojamus noteikumus minētajām iestādēm, tostarp kapitāla prasības kredītriskam saistībā ar vērtspapīrošanas pozīcijām. Šāda saskaņošana nodrošinās vienlīdzīgus konkurences apstākļus *ES* kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām un veicinās pārliecību par iestāžu stabilitāti Eiropas Savienībā, tostarp attiecībā uz to kā investoru, iniciatoru vai sponsoru darbību vērtspapīrošanas tirgos.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvai kompetencei)**

Tikai ES tiesību akti var nodrošināt, ka regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla pieeja vērtspapīrošanai ir tāda pati visām kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas darbojas vairāk nekā vienā dalībvalstī. Saskaņotas regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla prasības nodrošina vienlīdzīgus konkurences apstākļus, samazina regulatīvo sarežģītību, novērš nepamatotas atbilstības izmaksas par pārrobežu darbībām, veicina turpmāku integrāciju ES tirgos un palīdz novērst regulatīvās arbitrāžas iespējas. Rīcība ES līmenī nodrošina arī augsta līmeņa finansiālo stabilitāti visā ES. Šo iemeslu dēļ regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla prasības vērtspapīrošanai ir noteiktas KPR, un tikai minētās regulas grozījumi varētu sasniegt šā priekšlikuma mērķi. Tādējādi šis priekšlikums ir saskaņā ar subsidiaritātes un proporcionalitātes principu, kas noteikti LESD 5. pantā.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums paredz tikai mērķtiecīgus grozījumus KPR, ciktāl šādi grozījumi ir vajadzīgi, lai risinātu 1. iedaļā aprakstīto problēmu.

- **Instrumenta izvēle**

Tika izvēlēta regula, jo priekšlikumā paredzēts grozīt KPR.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU REZULTĀTI, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Komisijas dienesti ir cieši sekojuši Eiropas un starptautisko forumu darbam un piedalījušies tajā, jo īpaši ņemot vērā attiecīgo EBI un BCBS darbu.

Turklāt Komisija 2015. gada februārī veica sabiedrisku apspriešanu, kas aptver šā priekšlikuma galvenos elementus. Komisija saņēma piezīmes no dažādiem respondentiem, tostarp attiecīga skaita ieinteresēto personu banku sektorā (uzraudzības iestādēm, centrālajām bankām, nozares), kurā tika uzsvērtā plaša vienprātība par nepieciešamību pēc ES rīcības šajā jomā un sniegta informācija par konkrētiem pasākumiem, kas jāīsteno, un to potenciālajiem ieguvumiem un izmaksām. Sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtās atbildes ir apkopotas pievienotajā ietekmes novērtējumā. Atsevišķas atbildes ir pieejamas Komisijas “EUSurvey” tīmekļa vietnē⁶.

Turklāt Komisija veica atsevišķas apspriedes ar dalībvalstīm ekspertu grupā banku, maksājumu un apdrošināšanas jomā 2015. gada 22. jūlija sanāksmē.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Kā turpmāku pasākumu pēc Zaļās grāmatas par Eiropas ekonomikas ilgtermiņa finansēšanu⁷ Komisija izsludināja EBI adresētu uzaicinājumu sniegt konsultācijas, lai savāktu pierādījumus

⁶ Skatīt <https://ec.europa.eu/eusurvey/publication/securitisation-2015?language=en>

⁷ Skatīt http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9df9914f-6c89-48da-9c53-d9d6be7099fb.0009.03/DOC_1&format=PDF.

un iegūtu ievaddatus par piemērotākajiem parametriem nolūkā noteikt STS vērtspapīrošanu un par diferencēta preferenciāla režīma piešķiršanas piemērotību, no prudenciālas perspektīvas, STS vērtspapīrošanai, lai veicinātu ES vērtspapīrošanas tirgus.

EBI atbildēja uz Komisijas uzaicinājumu, 2015. gada 7. jūlijā publicējot EBI ziņojumu par būtisku vērtspapīrošanu.

- **Ietekmes novērtējums**

Lai sagatavotu šo priekšlikumu, tika sagatavots ietekmes novērtējums un apspriests ar starpdienestu vadības grupu.

Vērtspapīrošanas regulai pievienotajā ietekmes novērtējumā skaidri norādīti ieguvumi efektivitātes un lietderīguma ziņā, kuri rastos, a) ieviešot pārskatītu tiesisko regulējumu par kapitāla prasībām vērtspapīrošanas riska darījumiem, un b) diferencējot STS vērtspapīrošanas pieeju, ņemot vērā Komisijas tiesību aktu kopuma par vērtspapīrošanu vispārējos mērķus, t. i., novērst ar vērtspapīrošanu saistīto slikto reputāciju ieguldītāju vidū; novērst regulējuma nepilnības attiecībā uz STS produktiem; un samazināt vai novērst nepamatoti augstas darbības izmaksas emitentiem un ieguldītājiem. Ieviešot skaidru dalījumu starp STS un ne STS vērtspapīrošanu kapitāla prasību jomā, tika radīta pozitīva ietekme, proti:

- rezultātā izveidotais vērtspapīrošanas regulējums būtu jutīgāks pret risku un labāk līdzsvarots;
- preferenciālās kapitāla prasības stimulētu bankas ievērot diferencētus STS kritērijus;
- ieguldītāji tiktu mudināti atgriezties vērtspapīrošanas tirgū, jo diferencēts regulējums dotu skaidru signālu, ka riski tagad ir labāk kalibrēti, un tādēļ būtu samazināta sistēmiskas krīzes atkārtošanās iespējamība.

Ietekmes novērtējuma ziņojums tika iesniegts Regulējuma kontroles padomei 2015. gada 17. jūnijā. Padomes sanāksme notika 2015. gada 15. jūlijā. Padome sniedza pozitīvu atzinumu par ierosinātajiem grozījumiem regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla pieejā iestādēm, uz kurām attiecas KPR.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Šis priekšlikums nodrošinātu būtisku vienkāršošanu attiecībā uz prudenciālo regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla regulējumu, ko piemēro kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas iniciē un sponsorē vērtspapīrošanu vai veic ieguldījumus tajā, izmantojot vienotu pieeju hierarhiju, kas piemērojama visām iestādēm neatkarīgi no pieejas, kura izmantota kapitāla prasību aprēķināšanai saistībā ar pamatā esošajiem riska darījumiem, un tiktu svītrotas vairākas īpašas pieejas vērtspapīrošanas pozīciju atsevišķām kategorijām. Tiktu uzlabota salīdzināmība starp iestādēm, un būtiski samazinātos atbilstības nodrošināšanas izmaksas.

- **Pamattiesības**

Šim priekšlikumam nav ietekmes uz pamattiesību aizsardzību.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums neietekmē budžetu.

5. CITI JAUTĀJUMI

• **Īstenošanas plāni un uzraudzības, novērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Jaunā regulējuma ietekmes cieša uzraudzība tiks veikta sadarbībā ar EBI un kompetentajām uzraudzības iestādēm, pamatojoties uz uzraudzības pārskatu sniegšanas kārtību un informācijas sniegšanas prasībām, kuras iestādēm noteiktas KPR. Jaunā regulējuma uzraudzība un novērtēšana tiks īstenota arī globālā līmenī, jo īpaši ņemot vērā BCBS tās uzdevuma ietvaros.

• **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

6. KONKRĒTU PRIEKŠLIKUMA NOTEIKUMU SĪKS SKAIDROJUMS

(a) **Tiesību aktu kopuma elementu mijiedarbība un konsekvence**

Šī regula veido tiesību aktu kopumu ar ierosināto Vērtspapīrošanas regulu. Kā apspriešanas procesā norādījušas daudzas ieinteresētās personas, STS attiecināmības kritēriju izveide nebūtu pietiekama *per se*, lai sasniegtu mērķi atjaunot ES vērtspapīrošanas tirgus, ja tos nepapildina ar jaunu prudenciālu pieeju, tostarp kapitāla prasību jomā, kas labāk atspoguļo to īpatnības.

Kapitāla prasības vērtspapīrošanas pozīcijām, tostarp pret risku jutīgāka pieeja STS vērtspapīrošanai, ir izklāstīti šajā priekšlikumā, bet attiecināmības kritēriji STS vērtspapīrošanai, kā arī citi starpnozaru noteikumi ir ietverti Vērtspapīrošanas regulā. Tie jo īpaši ietver visus noteikumus par riska atskaitījumiem, uzticamības pārbaudes un informācijas sniegšanas prasības, kas iepriekš bija iekļauti KPR V daļā. Tas pats attiecas uz dažām definīcijām, kuras sākotnēji bija iekļautas 4. pantā un kuras ir vispārīga rakstura un tāpēc ir pārvietotas uz starpnozaru tiesisko regulējumu.

Šim priekšlikumam vēlāka posmā sekos grozījums Likviditātes seguma rādītāja (LCR) deleģētajā aktā, lai to saskaņotu ar Vērtspapīrošanas regulu. Jo īpaši tiks grozīti attiecināmības kritēriji attiecībā uz vērtspapīrošanu kā 2.B līmeņa aktīviem LCR deleģētā akta 13. pantā, lai tas būtu saskaņots ar vispārējiem STS kritērijiem, kas noteikti Vērtspapīrošanas regulā. Šā deleģētā akta grozījumus šoreiz nevarēja veikt, jo tiem piemēro atšķirīgu procedūru un tie ir atkarīgi no iznākuma, kas panākts likumdošanas sarunās par šo tiesību aktu kopumu.

(b) **Riska svērto summu aprēķināšana vērtspapīrošanas pozīcijām**

Lai saglabātu un uzlabotu iekšējo konsekvenci un teksta vispārējo saskaņotību, visu KPR trešās daļas II sadaļas 5. nodaļu aizstāj ar šo priekšlikumu, lai arī vairākos pantos ir veikti ierobežoti precizējumi. Tas jo īpaši attiecas uz 2. iedaļu (Būtiska riska pārvešanas atzīšana), kas ir daļa no 3. iedaļas (1. apakšiedaļa: Vispārīgi noteikumi) un 4. iedaļas (Ārējie kredītnovērtējumi).

Vissvarīgākās izmaiņas ir iekļautas jaunajā 254.–270.a pantā. Pamatojoties uz pārskatīto BCBS regulējumu, ir ieviesta piemērojamo pieeju jauna secība, lai aprēķinātu riska svērtos aktīvus (RSA) vērtspapīrošanas riska darījumiem. Katras pieejas izmantošana ir atkarīga no

informācijas, kas ir pieejama iestādei, kura tur vērtspapīrošanas pozīciju. Šī vienotā pieeju hierarhija attieksies gan uz iestādēm, kas izmanto standartizēto pieeju (SP), gan uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju (IRB) kredītriskam.

(c) Jauna pieeju hierarhija (jauns 254.–270.a pants)

Uz iekšējiem reitingiem balstītā pieeja (**SEC-IRBA**) ir pārskatītās hierarhijas augšgalā un kā ievaddatus izmanto K_{IRB} informāciju. K_{IRB} ir kapitāla prasība pamatā esošajiem riska darījumiem, izmantojot IRB sistēmu (vai nu progresīvo, vai pamata pieeju). Lai izmantotu **SEC-IRBA**, bankai jābūt: i) uzraudzības apstiprinātam IRB modelim pamatā esošo riska darījumu veidam vērtspapīrošanas portfeli; un ii) pietiekamai informācija, lai aprēķinātu K_{IRB} . Tā kā atmaksas termiņa attiecīgā ietekme netiek pilnībā aptverta, izmantojot tikai K_{IRB} , **SEC-IRBA** ir skaidri ietverts laidiena atmaksas termiņš kā papildu riska faktors. Laidiena atmaksas termiņa noteikšana balstās uz laidiena līgumisko naudas plūsmu vidējo svērto atmaksas termiņu. Tā vietā, lai aprēķinātu vidējo svērto atmaksas termiņu, iestādei ir atļauts izvēlēties vienkārši izmantot galīgo likumīgo atmaksas termiņu (ar diskonta piemērošanu). Visos gadījumos ir piemērojama 5 gadu maksimālā robežvērtība un 1 gada minimālā robežvērtība.

Iestādei, kas nevar aprēķināt K_{IRB} konkrētai vērtspapīrošanas pozīcijai, būs jāizmanto uz ārējiem reitingiem balstītā pieeja (**SEC-ERBA**), lai aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības. Saskaņā ar **ERBA** riska pakāpes (*RW*) piešķir atbilstīgi kredītnovērtējumiem (vai izsecinātajiem reitingiem), pozīcijas prioritātei un pamatā esošā portfeļa granularitātei. Ja iestāde nevar izmantot **SEC-ERBA**, tā vietā piemēro vērtspapīrošanas standartizēto pieeju (**SEC-SA**). Standartizētajā pieejā izmanto K_{SA} , tas ir, kapitāla prasību pamatā esošajiem riska darījumiem saskaņā ar standartizēto pieeju un koeficientu “W”, kas ir attiecība starp visu to pamatā esošo riska darījumu portfeļa vērtības summu, kuri nav samaksāti, un pamatā esošo riska darījumu kopējo vērtību. Ja **SEC-ERBA** rezultātā regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla prasības, kas nav samērojamas ar kredītrisku, kurš ietverts vērtspapīrošanas pamatā esošajos riska darījumos, iestāde var piemērot **SEC-SA** tieši attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīcijām, ievērojot kompetentās iestādes izvērtējumu.

Iestādei, kas konkrētam vērtspapīrošanas riska darījumam nevar izmantot **SEC-IRBA**, **SEC-ERBA** vai **SEC-SA**, riska darījumam būs jāpiešķir 1250 % riska pakāpe.

Visiem vērtspapīrošanas riska darījumiem un visām trim pieejām ir noteikta riska pakāpes minimālā robežvērtība 15 % apmērā. Riska pakāpes minimālo robežvērtību pamato noteikti riski, tostarp modeļa un pārstāvības risks, kas pamatoti ir izteiktāks vērtspapīrošanas riska darījumiem nekā nekā citu kategoriju riska darījumiem un var radīt zināmu nenoteiktību kapitāla aprēķinos, neraugoties uz jaunā regulējuma kopumā uzlaboto riska jutīgumu.

(d) Pret risku jutīgāka pieeja STS vērtspapīrošanai

Pret risku jutīgāka prudenciāla pieeja ir paredzēta **STS** vērtspapīrošanai saskaņā ar EBI ierosināto metodiku ziņojumā par būtisku vērtspapīrošanu visām 3 jaunajām pieejām **RWA** aprēķināšanai (jaunais 260., 262. un 264. pants). 3 pieejas ir pārkalibrētas visiem laidieniem, lai radītu zemākas kapitāla prasības pozīcijām darījumos, kas uzskatāmi par **STS** vērtspapīrošanu.

Papildus 3 pieeju pārkalibrēšanai augstākas prioritātes **STS** vērtspapīrošanas pozīcijām būs arī zemāka minimālā robežvērtība 10 % apmērā (15 % vietā, kas joprojām būs piemērojami gan

STS vērtspapīrošanas pozīcijām, kas nav augstākas prioritātes, gan vērtspapīrošanai, kas nav *STS*, kopumā). Tā ir noteikta, lai atzītu, pamatojoties uz EBI analīzi, *STS* augstākas prioritātes laidieniem būtiski labākus vēsturiskos rezultātus attiecībā pret būtiskiem laidieniem, kas nav augstākas prioritātes; to pilnībā attaisno tas, ka *STS* iezīmes var būtiski samazināt modeļa un pārstāvības risku.

Lai aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības, attiecināmai *STS* vērtspapīrošanai, kā definēts saskaņā ar Vērtspapīrošanas regulu, jāatbilst papildu prasībām saistībā ar pamatā esošajiem riska darījumiem, proti, kredītu piešķiršanas standartiem, minimālo granularitāti un maksimālajām riska pakāpēm (*RW*) saskaņā ar standartizēto pieeju. Īpaši papildu kritēriji ir noteikti arī ar aktīviem balstītiem komerciāliem vērtspapīriem ("*ABKV*").

(e) Maksimālās robežvērtības

- **Maksimālā riska pakāpe augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijām (jauns 267. pants)**

Saskaņā ar tā saukto "caurskatīšanas" pieeju vērtspapīrošanas pozīcija saņem maksimālo riska pakāpi, kas ir vienāda ar vidējo riska pakāpi, ko piemēro pamatā esošajiem riska darījumiem. Saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem "caurskatīšanas" pieeju var izmantot, lai aprēķinātu riska svērto riska darījumu pozīcijām bez reitinga (*KPR* 253. pants). Tagad tiek ierosināts atbilstīgi pārskatītajam *BCBS* regulējumam pieļaut "caurskatīšanas" pieeju tikai augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijām neatkarīgi no tā, vai attiecīgā pozīcija ir ar reitingu, un neatkarīgi no pieejas, kas izmantota pamatā esošajam riska darījumu portfelim (*SA* vai *IRBA*), ja banka spēj noteikt K_{IRB} vai K_{SA} pamatā esošajiem riska darījumiem. Ņemot vērā kredīt kvalitātes uzlabojumu, ko augstākas prioritātes laidieni saņem no subordinētiem laidieniem, iestādei nebūtu jāpiemēro augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijai augstāka riska pakāpe nekā tad, ja tā turētu saistībā ar pamatā esošajiem riska darījumiem tieši.

- **Maksimālā kapitāla prasības (jauns 268. pants)**

Vispārēja maksimālā robežvērtība riska darījumu riska svērtās maksimālās vērtības izteiksmē pašlaik ir paredzēta iestādēm, kas var aprēķināt K_{IRB} (260. pants). Tagad tiek ierosināts a) saglabāt šo pieeju, t. i., iestādes, kas izmanto *SEC-IRBA* vērtspapīrošanas pozīcijai, var piemērot tādas maksimālā kapitāla prasības minētajai pozīcijai, kas atbilst kapitāla prasībai, kura tiktu turēta pret pamatā esošiem riska darījumiem saskaņā ar *IRB*, ja tie nebūtu vērtspapīroti; un b) to pašu pieeju piemērot iniciatoriestādēm un sponsoriestādēm, kas izmanto *SEC-ERBA* un *SEC-SA*. To var pamatot ar to, ka, no iniciatora viedokļa, vērtspapīrošanas procesu var uzskatīt par līdzīgu kredītriska samazināšanai, t. i., tā sekas ir pārvest vismaz dažus pamatā esošo riska darījumu riskus citai personai. No šīs perspektīvas, ja ir izpildīti būtiska riska pārvešanas nosacījumi, nebūtu pamatoti iestādei turēt lielāku kapitālu pēc vērtspapīrošanas nekā iepriekš, jo riski, kas ir saistīti ar pamatā esošajiem riska darījumiem, vērtspapīrošanas procesā ir samazināti.

(f) Īpašas pieejas likvidēšana atsevišķiem riska darījumiem

Lai vēl vairāk mazinātu regulējuma sarežģītību un uzlabotu konsekvenci vērtspapīrošanas regulējumā, tiek ierosināts likvidēt vairākas īpašas procedūras, kas pašlaik paredzētas *KPR*

- Procedūra, ko piemēro vērtspapīrošanas pozīcijām otrās kārtas zaudējumu laidienā vai labākā laidienā ABKV programmā (pašreizējais 254. pants);
- Likviditātes līgumiem bez reitinga piemērotā procedūra (pašreizējais 255. pants);
- Pašu kapitāla papildu prasības atjaunojamu riska darījumu vērtspapīrošanai ar priekšlaicīgas amortizācijas nosacījumiem (pašreizējais 256. pants).

(g) Pieeja īpašiem riska darījumiem

- **Atkārtota vērtspapīrošana (jauns 269. pants)**

SEC-SA konservatīvāka versija būs vienīgā pieeja, kas ir pieejama vērtspapīrošanas pozīcijām, uz kurām attieksies ievērojami augstāka riska pakāpes minimālā robežvērtība (100 %).

- **MVU vērtspapīrošanas augstākas prioritātes pozīcijas (jauns 270. pants)**

Ņemot vērā to, ka vērtspapīrošanas tiesību aktu kopuma vispārējais mērķis ir veicināt atbilstošas finansējuma plūsmas radīšanu, lai atbalstītu ES ekonomikas izaugsmi, un ka MVU ir ES ekonomikas pamats, šajā regulā (270. pants) ir iekļauts īpašs noteikums par MVU vērtspapīrošanu. Tas jo īpaši paredzēts tai MVU aizdevumu vērtspapīrošanai, kad kredītrisku saistībā ar mezanīna laidieniem (un dažos gadījumos zemākas prioritātes laidieniem) garantē ierobežots trešo personu saraksts, tostarp jo īpaši dalībvalsts centrālā valdība vai centrālā banka, vai kad pretgarantiju sniedz viena no tām (šo shēmu parasti definē kā "sadalītu segumu"). Ņemot vērā šo shēmu nozīmi, lai atbrīvotu līdzekļus, ko izmantot, lai palielinātu aizdevumus MVU, tiek ierosināts augstākas prioritātes laidienam, ko patur iniciatoriestāde, piešķirt pret risku jutīgāku pieeju, kas līdzvērtīga tai, kura paredzēta *STS* vērtspapīrošanai. Lai izmantotu šo pieeju, vērtspapīrošanai jāatbilst vairākām operacionālajām prasībām, tostarp piemērojamiem *STS* kritērijiem. Ja šādi darījumi saņēmuši šāda veida garantiju vai atbalsta garantiju, preferenciālā pašu kapitāla pieeja, kas būtu pieejama saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 575/2013, neskar atbilstību valsts atbalsta noteikumiem.

(h) Citi galvenie elementi

- **Grozījumi piektajā daļā (Risku darījumi ar pārvestu kredītrisku)**

Ņemot vērā to, ka Vērtspapīrošanas regulā tiek paralēli ieviests vispārējs regulējums par par iniciatoriestādei, sponsoriestādei un ieguldītāja iestādei noteiktām prasībām, kas piemērojamas visām finanšu nozarēm, atceļ visus noteikumus, kas iekļauti piektajā daļā (404.–410. pants). Tikai 407. panta saturs (Papildu risku pakāpe) un attiecīgās pilnvaras Komisijai pieņemt *ITS*⁸ ir saglabāti un iekļauti jaunā 270.a pantā.

⁸ Komisijas 2014. gada 4. jūnija Īstenošanas regula (ES) Nr. 602/2014, ar ko nosaka īstenošanas tehniskos standartus, lai veicinātu uzraudzības prakses konverģenci attiecībā uz papildu risku pakāpju piemērošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 (*OV L 166, 5.6.2014., 22.–24. lpp.*).

- **Grozījumi 456. pantā**

Tiek ierosināts grozīt 456. pantu, lai pilnvarotu Komisiju, tāpat kā citu kategoriju pašu kapitāla prasību gadījumā, pieņemt deleģēto aktu, lai iekļautu jebkādu attiecīgu attīstību starptautiskā līmenī, jo īpaši ņemot vērā BCBS pašreizējo darbu.

- **Pārskatīšanas klauzula (519.a pants)**

Trīs gadus pēc dienas, kad stājas spēkā šī regula, Komisija ziņos Padomei un Parlamentam par kapitāla jaunā tiesiskā regulējuma ietekmi uz ES vērtspapīrošanas tirgiem. Pamatojoties uz šo analīzi un ņemot vērā starptautiskās regulatīvās izmaiņas un nepieciešamību aizsargāt finanšu stabilitāti, Komisija var ierosināt KPR turpmākus grozījumus attiecībā uz, *inter alia*, pieeju hierarhiju saskaņā ar 456. pantu.

- **Stāšanās spēkā**

Jauno noteikumu stāšanās spēkā ir noteikta [...].

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko groza Regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁹,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Vērtspapīrošana ir labi funkcionējošu finanšu tirgu svarīga sastāvdaļa, jo tā palīdz dažādot iestāžu finansējuma avotus un atbrīvot pašu kapitālu, ko pēc tam var pārdalīt, lai atbalstītu turpmāku kredīvēšanu. Turklāt vērtspapīrošana iestādēm un citiem tirgus dalībniekiem sniedz papildu ieguldījumu iespējas, tādējādi ļaujot veikt portfeļa diversifikāciju un atvieglojot finansējuma plūsmu uzņēmumiem un privātpersonām gan dalībvalstu iekšienē, gan pāri robežām visā Savienībā. Tomēr šie ieguvumi būtu jāizvērtē attiecībā pret to iespējamajām izmaksām. Kā bija redzams finanšu krīzes pirmajā posmā, kas sākās 2007. gada vasarā, nepareiza prakse vērtspapīrošanas tirgos radīja būtisku apdraudējumu finanšu sistēmas integritātei, proti, pārmērīgu saistību īpatsvaru, neskaidras un sarežģītas struktūras, kas cenu noteikšanu padarīja problemātisku, mehānisku paļaušanos uz ārējiem reitingiem vai nesaskaņotību starp ieguldītāju un iniciatoru interesēm ("pārstāvības riski").
- (2) Pēdējos gados vērtspapīrošanas emisijas apjomi Savienībā joprojām ir zem pirmskrīzes augstākā punkta vairāku iemeslu dēļ, tostarp sliktās reputācijas dēļ, kas parasti saistās ar šiem darījumiem. Vērtspapīrošanas tirgu atjaunošanās pamatā vajadzētu būt pareizai un piesardzīgai tirgus praksei, lai novērstu to apstākļu kopuma atkārtēanos, kas izraisīja finanšu krīzi. Šajā nolūkā regula [Vērtspapīrošanas regula] nosaka vispārīga vērtspapīrošanas regulējuma būtiskos elementus, paredzot īpašus kritērijus, pēc kuriem var noteikt vienkāršu, pārredzamu un standartizētu ("VPS") vērtspapīrošanu, un uzraudzības sistēmu, lai uzraudzītu šo kritēriju pareizu piemērošanu, ko veic iniciatori, sponsori, emitenti un institucionālie ieguldītāji. Turklāt regulā [Vērtspapīrošanas regulā] visām finanšu pakalpojumu nozarēm paredzēts vienotu prasību kopums attiecībā uz riska paturēšanu, uzticamības pārbaudi un informācijas atklāšanu.

⁹

OV C 68, 6.3.2012., 39. lpp.

- (3) Ievērojot regulas [Vērtspapīrošanas regulas] mērķus, pašu kapitāla prasības, kas Regulā (ES) Nr. 575/2013 noteiktas iestādēm, kuras iniciē un sponsorē vērtspapīrošanu vai iegulda tajā, būtu jāgroza, lai pienācīgi atspoguļotu VPS vērtspapīrošanas īpatnības un novērstu regulējuma nepilnības, kas atklājās finanšu krīzes laikā, proti, mehānisku paļaušanos uz ārējiem reitingiem, pārāk zemas riska pakāpes augsta reitinga vērtspapīrošanas laidieniem un, otrādi, pārmērīgi augstas riska pakāpes zema reitinga laidieniem un nepietiekamu riska jutīgumu. 2014. gada 11. decembrī Bāzeles Banku uzraudzības komiteja ("BCBS") publicēja "Pārskatīto vērtspapīrošanas regulējumu" ("pārskatītais Bāzeles regulējums"), kurā izklāstītas dažādas pašu kapitāla standartu izmaiņas vērtspapīrošanai, lai novērstu tieši šīs nepilnības. Regulas (ES) Nr. 575/2013 grozījumos būtu jāņem vērā pārskatītā Bāzeles regulējuma noteikumi.
- (4) Kapitāla prasībām attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīcijām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 575/2013 būtu jāpiemēro vienādas aprēķina metodes visām iestādēm. Pirmkārt un lai nepieļautu mehānisku paļaušanos uz ārējiem reitingiem, iestādei būtu jāizmanto pašu kapitāla prasību pašas aprēķins, ja tai ir atļauja izmantot uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju (*IRB*) attiecībā uz tāda paša veida riska darījumiem, kas ir vērtspapīrošanas pamatā, un tā spēj aprēķināt pašu kapitāla prasības attiecībā uz pamatā esošajiem riska darījumiem tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti (" K_{IRB} "), katrā gadījumā ievērojot zināmus iepriekš noteiktus ievaddatus ("*SEC-IRBA*"). Vērtspapīrošanas uz ārējiem reitingiem balstītā pieeja ("*SEC-ERBA*") attiecīgi būtu jāizmanto iestādēm, kas nevar izmantot *SEC-IRBA* attiecībā uz savām pozīcijām noteiktā vērtspapīrošanā. Saskaņā ar *SEC-ERBA* kapitāla prasības vērtspapīrošanas laidieniem jānosaka, pamatojoties uz to ārējo reitingu. Ja pirmās divas pieejas nav iespējams izmantot vai *SEC-ERBA* izmantošana radītu nesamērīgas pašu kapitāla prasības salīdzinājumā ar kredītrisku, kurš ietverts pamatā esošajos riska darījumos, iestādēm būtu jāspēj piemērot vērtspapīrošanas standartizēto pieeju ("*SEC-SA*"), kas būtu jābalsta uz uzraudzības iestāžu formulu, par ievaddatiem izmantojot kapitāla prasības, kas tiktu aprēķinātas saskaņā ar standartizēto pieeju kredītriskam ("*SA*") attiecībā uz pamatā esošajiem riska darījumiem, ja tie nebūtu vērtspapīroti (" K_{SA} ").
- (5) Pārstāvības un modeļa riski vērtspapīrošanai ir vairāk izplatīti nekā citiem finanšu aktīviem un rada zināmu nenoteiktību, aprēķinot kapitāla prasības vērtspapīrošanai pat pēc tam, kad ir ņemti vērā visi attiecīgie riska faktori. Lai šos riskus pienācīgi ņemtu vērā, Regula (ES) Nr. 575/2013 būtu jāgroza, lai visām vērtspapīrošanas pozīcijām paredzētu riska pakāpes minimālo robežvērtību 15 % apmērā. Tomēr atkārtotai vērtspapīrošanai piemīt lielāka sarežģītība un risks, un attiecīgi šīm pozīcijām būtu jāpiemēro konservatīvāks pašu kapitāla aprēķins un riska pakāpes minimālā robežvērtība 100 % apmērā.
- (6) Iestādēm nebūtu jāprasa piemērot augstākas prioritātes pozīcijai augstāku riska pakāpi nekā tas būtu gadījumā, ja tā turētu pamatā esošos riska darījumus tieši, lai tādējādi atspoguļotu kredītkvalitātes uzlabojumus, ko augstākas prioritātes pozīcijas saņem no zemākas prioritātes laidieniem vērtspapīrošanas struktūrā. Tādēļ Regulā (ES) Nr. 575/2013 būtu jāparedz "caurskatīšanas" pieeja, saskaņā ar kuru augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijai būtu jāpiešķir lielākais tāda riska pakāpe, kas ir vienāda ar vidējo riska pakāpi, kura ir piemērojama pamatā esošajiem riska darījumiem, un šādai pieejai, ievērojot konkrētus nosacījumus, vajadzētu būt pieejamai neatkarīgi no tā, vai attiecīgā pozīcija ir ar reitingu vai bez reitinga, un neatkarīgi no pieejas, ko izmanto pamatā esošajam portfelim (standartizētā pieeja vai *IRB*), .

- (7) izteiksmē Iestādēm, kas var aprēķināt kapitāla prasības pamatā esošajiem riska darījumiem saskaņā ar *IRB* pieeju tā, it kā šie riska darījumi nebūtu vērtspapīroti (K_{IRB}), saskaņā ar pašreizējo regulējumu attiecībā uz maksimālo riska darījumu riska svērto vērtību ir pieejama vispārēja maksimālā robežvērtība. Ciktāl vērtspapīrošanas process mazina risku, kas saistīts ar pamatā esošajiem riska darījumiem, šai maksimālajai robežvērtībai vajadzētu būt pieejamai visām iniciatoriestādēm un sponsoriestādēm neatkarīgi no pieejas, ko tās izmanto, lai vērtspapīrošanas pozīcijām aprēķinātu pašu kapitāla prasības.
- (8) Kā Eiropas Banku iestāde (EBI) norādījusi 2015. gada jūnija „*Report on Qualifying Securitisations*”¹⁰, empīriski pierādījumi par saistību neizpildi un zaudējumiem liecina, ka VPS vērtspapīrošana finanšu krīzes laikā uzrādīja labākus rezultātus nekā citas vērtspapīrošanas, ko noteica vienkāršu un pārredzamu struktūru izmantošana un stabila izpildes prakse VPS vērtspapīrošanā, kas nodrošina zemāku kredītrisku, operacionālo un pārstāvības risku. Tādēļ ir lietderīgi grozīt Regulu (ES) Nr. 575/2013, lai VPS vērtspapīrošanai paredzētu atbilstīgu pret risku jutīgu kalibrēšanu, kā ieteikusi EBI savā ziņojumā, kas jo īpaši ietver zemāku riska pakāpes minimālo robežvērtību 10 % apmērā augstākas prioritātes pozīcijām.
- (9) VPS vērtspapīrošanas definīcija pašu kapitāla nolūkā saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 575/2013 būtu jāattiecinā tikai uz tādu vērtspapīrošanu, kad īpašumtiesības uz pamatā esošajiem riska darījumiem tiek nodotas īpašam nolūkam dibinātai sabiedrībai (“tradicionālā vērtspapīrošana”). Tomēr iestādēm, kas saglabā augstākas prioritātes pozīcijas sintētiskajā vērtspapīrošanā, kas nodrošināta ar pamatā esošo portfeli, ko veido maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) izsniegtie aizdevumi, būtu jāatļauj piemērot šīm pozīcijām zemākas kapitāla prasības, kas pieejamas VPS vērtspapīrošanai, ja šādi darījumi saskaņā ar konkrētiem stingriem kritērijiem ir uzskatāmi par augstas kvalitātes darījumiem. Jo īpaši, ja šādam sintētisko vērtspapīrošanas darījumu apakškomplektam ir dalībvalsts centrālās valdības vai centrālās bankas garantija vai pretgarantija, preferenciālā pašu kapitāla pieeja, kas būtu pieejama saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 575/2013, neskar atbilstību valsts atbalsta noteikumiem.
- (10) Atlikušajās prasībās attiecībā uz pašu kapitāla prasībām vērtspapīrošanai Regulā (ES) Nr. 575/2013 būtu jāizdara tikai izrietošas izmaiņas tiktāl, ciktāl tās nepieciešams, lai atspoguļotu pieeju jauno hierarhiju un īpašos noteikumus VPS vērtspapīrošanai. Jo īpaši noteikumus saistībā ar būtiska riska pārvešanas atzīšanu un prasības par ārējiem kredītnovērtējumiem būtu jāturpina piemērot būtībā tādā pašā nozīmē kā pašlaik. Tomēr Regulas (ES) Nr. 575/2013 piektā daļa būtu jāsvīturo pilnībā, izņemot prasību par papildu riska pakāpēm, kas būtu jāpiemēro iestādēm, kuras pārkāpj regulas [Vērtspapīrošanas regulas] 2. nodaļas noteikumus.
- (11) Ņemot vērā BCBS notiekošās debates par to, vai būtu lietderīgi pārkalibrēt pārskatīto Bāzeles regulējumu, lai atspoguļotu VPS vērtspapīrošanas īpatnības, Komisijai vajadzētu būt pilnvarotai pieņemt deleģēto aktu, lai Regulā (ES) Nr. 575/2013 izdarītu turpmākus grozījumus pašu kapitāla prasībās vērtspapīrošanai, lai ņemtu vērā šo diskusiju iznākumu.
- (12) Ir lietderīgi Regulas (ES) Nr. 575/2013 grozījumus, kas paredzēti šajā regulā, piemērot vērtspapīrošanai, kas emitēta šīs regulas piemērošanas datumā vai vēlāk, un

¹⁰

Skatīt

<https://www.eba.europa.eu/documents/10180/950548/EBA+report+on+qualifying+securitisation.pdf>.

vērtspapīrošanai, kas nav atmaksāta minētajā datumā. Tomēr, lai nodrošinātu tiesisko noteiktību un pēc iespējas samazinātu pārejas izmaksas, iestādēm būtu jādod iespēja saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus visām neatmaksātajām vērtspapīrošanas pozīcijām, ko tās tur minētajā datumā, periodā, kas beidzas [2019. gada 31. decembrī]. Ja iestāde izmanto šo iespēju, neatmaksātajai vērtspapīrošanai būtu jāturpina piemērot pašu kapitāla prasības, kas izklāstītas Regulā (ES) Nr. 575/2013, tādā redakcijā, kas bija spēkā pirms šīs regulas piemērošanas dienas,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi Regulā (ES) Nr. 575/2013

Regulu (ES) Nr. 575/2013 groza šādi.

- (1) Regulas 4. panta 1. punktu groza šādi:
 - (a) punkta 13) un 14) apakšpunktu aizstāj ar šādiem:

"13) "iniciators" ir iniciators, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 3. punktā;

14) "sponsors" ir sponsors, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 5. punktā;
 - (b) punkta 61) un 63) apakšpunktu aizstāj ar šādiem:

61) "vērtspapīrošana" ir vērtspapīrošana, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 1. punktā;

63) "atkārtota vērtspapīrošana" ir atkārtota vērtspapīrošana, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 4. punktā;
 - (c) punkta 66) un 67) apakšpunktu aizstāj ar šādiem:

66) "vērtspapīrošanas nolūkam speciāli izveidota sabiedrība" jeb "SSPE" ir vērtspapīrošanas nolūkam speciāli izveidota sabiedrība jeb SSPE, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 2. punktā;

67) "laidiens" ir laidiens, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 6. punktā;".
- (2) Regulas 36. panta 1. punkta k) apakšpunkta ii) daļu aizstāj ar šādu:

"ii) vērtspapīrošanas pozīcijas saskaņā ar 244. panta 1. punkta b) apakšpunktu, 245. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 253. pantu;".
- (3) Regulas 109. pantu aizstāj ar šādu:

"109. pants

Procedūra attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīcijām

Riska darījumu riska svērto vērtību vērtspapīrošanas pozīcijai iestādes aprēķina saskaņā ar 5. nodaļu."

- (4) Regulas 153. panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

7. "Nopirktajiem komercsabiedrību debitoru parādiem atmaksājamās pirkšanas atlaides, nodrošinājumu vai daļējas garantijas, kas nodrošina pirmās kārtas zaudējumu aizsardzību pret zaudējumiem no saistību nepildīšanas,

zaudējumiem no atgūstamās vērtības samazināšanās vai abiem zaudējumu veidiem, saskaņā ar 5. nodaļu var pielīdzināt pirmās kārtas zaudējumu laidienam."

(5) Regulas 154. panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

6. "Nopirktajiem komercsabiedrību debitoru parādiem atmaksājamās pirkšanas atlaides, nodrošinājumu vai daļējas garantijas, kas nodrošina pirmās kārtas zaudējumu aizsardzību pret zaudējumiem no saistību nepildīšanas, zaudējumiem no atgūstamās vērtības samazināšanās vai abiem zaudējumu veidiem, saskaņā ar 5. nodaļu var pielīdzināt pirmās kārtas zaudējumu laidienam."

(6) Regulas 197. panta 1. punkta h) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

h) "vērtspapīrošanas pozīcijas, kuras nav atkārtotas vērtspapīrošanas pozīcijas un kurām saskaņā ar 261.–264. pantu piemēro 100 % vai zemāku riska pakāpi."

(7) Trešās daļas II sadaļas 5. nodaļu aizstāj ar šādu:

"5. NODAĻA

1. IEDAĻA

DEFINĪCIJAS UN KRITĒRIJI VPS VĒRTSPAPĪROŠANAI

242. pants

Definīcijas

Šajā nodaļā piemēro šādas definīcijas:

- (1) "dzēšanas iespēja" ir līgumā paredzēta iespēja, kas ļauj iniciatoram pirkt vērtspapīrošanas pozīcijas, pirms visi vērtspapīrotie riska darījumi ir atmaksāti, vai nu atpērkot pamatā esošos riska darījumus, kas palikuši portfelī tradicionālās vērtspapīrošanas gadījumā, vai izbeidzot kredītaizsardzību sintētiskās vērtspapīrošanas gadījumā, abos gadījumos, ja neatmaksāto riska darījumu apmērs sasniedz konkrētu iepriekš noteiktu līmeni vai kļūst mazāks par to;
- (2) "kredīt kvalitatīvi uzlabojošs procentu komponents" ir bilances aktīvs, kas atspoguļo vērtējumu naudas plūsmām saistībā ar nākotnes maržinālajiem ienākumiem un ir subordinēts laidiens vērtspapīrošanā;
- (3) "likviditātes iespēja" ir vērtspapīrošanas pozīcija, kura izriet no līguma par finansējuma nodrošināšanu ar mērķi ieguldītājiem nodrošināt maksājumu laicīgumu;
- (4) "pozīcija bez reitinga" ir vērtspapīrošanas pozīcija, kurai nav ĀKNI piešķirta atbilstoša kredītnovērtējuma, kā minēts 4. iedaļā;
- (5) "pozīcija ar reitingu" ir vērtspapīrošanas pozīcija, kurai ir ĀKNI piešķirts atbilstošs kredītnovērtējums, kā minēts 4. iedaļā;
- (6) "augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcija" ir pozīcija, kas nodrošināta ar pirmo prasījumu uz visiem pamatā esošajiem riska darījumiem, šajā nolūkā neņemot vērā summas, kas pienākas saskaņā ar procentu likmju vai valūtas atvasināto instrumentu līgumiem, apkalpošanas maksas vai citus līdzīgus maksājumus;

- (7) “*IRB* portfelis” ir tāda veida pamatā esošo riska darījumu portfelis, attiecībā uz kuriem iestādei ir atļauja izmantot *IRB* pieeju un tā spēj saskaņā ar 3. nodaļu aprēķināt riska darījumu riska svērtās vērtības visiem šiem riska darījumiem;
- (8) “standartizētās pieejas (*SA*) portfelis” ir pamatā esošo riska darījumu portfelis, attiecībā uz kuriem:
- (a) iestādei nav atļaujas izmantot *IRB* pieeju, lai aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības saskaņā ar 3. nodaļu;
 - (b) iestāde nespēj noteikt K_{IRB} ;
 - (c) iestādei kompetentā iestāde citādi ir liegusi izmantot *IRB* pieeju;
- (9) “jaukts portfelis” ir tāda veida pamatā esošo riska darījumu portfelis, attiecībā uz kuriem iestādei ir atļauja izmantot *IRB* pieeju un tā spēj saskaņā ar 3. nodaļu aprēķināt riska darījumu riska svērtās vērtības dažiem, bet ne visiem riska darījumiem;
- (10) “kredītkvalitātes uzlabojumi” ir jebkuri noteikumi, kas nodrošina atbalstu vērtspapīrošanas pozīcijai un palielina iespēju, ka šāda vērtspapīrošanas pozīcija tiks atmaksāta;
- (11) “virsnodrošināšana” ir jebkāda veida kredītkvalitātes uzlabojumi, atbilstoši kuriem pamatā esošie riska darījumi ir uzrādīti vērtībā, kas ir augstāka par vērtspapīrošanas pozīciju vērtību”;
- (12) “VPS vērtspapīrošana” ir vērtspapīrošana, kas atbilst [Vērtspapīrošanas regulas] 3. nodaļā noteiktajām prasībām un 243. pantā noteiktajām prasībām;
- (13) “uz aktīviem balstītu komerciālo vērtspapīru (ABKV) programma” ir uz aktīviem balstītu komerciālo vērtspapīru (ABKV) programma, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 7. punktā;
- (14) “tradicionālā vērtspapīrošana” ir tradicionālā vērtspapīrošana, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 9. punktā;
- (15) “sintētiskā vērtspapīrošana” ir sintētiskā vērtspapīrošana, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 10. punktā;
- (16) “atjaunojams riska darījums” ir atjaunojams riska darījums, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 15. punktā;
- (17) “priekšlaicīgas amortizācijas nosacījums” ir priekšlaicīgas amortizācijas nosacījums, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 17. punktā;
- (18) “pirmās kārtas zaudējumu laidieni” ir pirmās kārtas zaudējumu laidieni, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 18. punktā;
- (19) “parādus apkalpojošā sabiedrība” ir parādus apkalpojošā sabiedrība, kā definēts [Vērtspapīrošanas regulas] 2. panta 13. punktā;

243. pants

VPS vērtspapīrošanas kritēriji

- (1) Pozīcijas ABKV programmā ir kvalificējas kā VPS vērtspapīrošanas pozīcijas 260., 262. un 264. panta nolūkā, ja ir izpildītas šādas prasības:
- (a) visiem darījumiem ABKV programmā pamatā esošie riska darījumi iniciēšanas brīdī atbilst nosacījumiem, lai saskaņā ar standartizēto pieeju, un attiecīgā

gadījumā ņemot vērā atbilstīgu kredītriska mazināšanu, piešķirtu riska pakāpi, kas ir vienāda ar vai mazāka par 75 % atsevišķam riska darījumam, ja tas ir riska darījums ar privātpersonām vai MVU, vai 100 % visiem pārējiem riska darījumiem;

- (b) laikā, kad riska darījumi tika pievienoti ABKV programmai, kopējā riska darījumu vērtība visiem riska darījumiem ar vienu parādnieku ABKV programmas līmenī nepārsniedz 1 % no kopējās riska darījumu vērtības visiem riska darījumiem ABKV programmā. Šajā aprēķinā aizdevumus un nomu savstarpēji saistītu klientu grupai, kā minēts 4. panta 1. punkta 39) apakšpunktā, uzskata par riska darījumiem ar vienu parādnieku.

Pircēju un pasūtītāju parādu gadījumā b) daļu nepiemēro, ja šo pircēju un pasūtītāju parādu kredītrisks ir pilnībā segts ar atbilstošu kredītaizsardzību saskaņā ar 4. nodaļu, ar noteikumu, ka šādā gadījumā aizsardzības devējs ir kredītiestāde, apdrošināšanas uzņēmums vai pārāpdrošināšanas uzņēmums. Šā apakšpunkta nolūkā nosakot, vai pircēju un pasūtītāju parādi ir pilnībā segti, izmanto tikai to šo parādu daļu, kas atlikusi, ņemot vērā jebkādu pirkuma cenas atlaides ietekmi.

- (2) Vērtspapīrošanas pozīcijas, kas nav ABKV programma, ir kvalificējamas kā VPS vērtspapīrošana 260., 262. un 264. panta nolūkā, ja ir izpildītas šādas prasības:

- (a) pamatā esošie riska darījumi ir iniciēti saskaņā ar pareizas un piesardzīgas kreditēšanas kritērijiem, kā tas prasīts Direktīvas 2013/36/ES 79. pantā;
- (b) laikā, kad notiek iekļaušana vērtspapīrošanā, kopējā riska darījumu vērtība visiem riska darījumiem ar vienu parādnieku attiecīgajā portfelī nepārsniedz 1 % no pamatā esošo riska darījumu portfeļa neatmaksāto riska darījumu vērtību kopsummas. Šajā aprēķinā aizdevumus un nomu savstarpēji saistītu klientu grupai, kā minēts 4. panta 1. punkta 39) apakšpunktā, uzskata par riska darījumiem ar vienu parādnieku;
- (c) laikā, kad notiek iekļaušana vērtspapīrošanā, pamatā esošie riska darījumi atbilst nosacījumiem, lai saskaņā ar standartizēto pieeju un attiecīgā gadījumā ņemot vērā atbilstīgu kredītriska mazināšanu, riska pakāpe ir vienāda ar vai mazāka par:
 - i) 40 % riska darījumu vidējai svērtajai vērtībai attiecībā uz portfeli, ja riska darījumi ir aizdevumi, kas nodrošināti ar mājokļa hipotēkām, vai pilnībā garantēti kredīti mājokļu iegādei, kā minēts 129. pants 1. punkta e) apakšpunktā;
 - ii) 50 % atsevišķam riska darījumam, ja riska darījums ir aizdevums, kas nodrošināts ar komerciālu hipotēku;
 - iii) 75 % atsevišķam riska darījumam, ja riska darījums ir riska darījums ar privātpersonām vai MVU;
 - iv) jebkuriem citiem riska darījumiem – 100 % atsevišķiem riska darījumiem;
- (d) ja ir piemērojama c) apakšpunkta i) un ii) daļa, aizdevumus, kas nodrošināti ar zemāka ranga nodrošinājuma tiesībām uz kādu konkrētu aktīvu, vērtspapīrošanā iekļauj vienīgi tad, ja vērtspapīrošanā ir iekļauti arī visi aizdevumi, kas nodrošināti ar augstāka ranga nodrošinājuma tiesībām uz šo aktīvu;

- (e) ja ir piemērojama c) punkta i) daļa, nevienam aizdevumam pamatā esošo riska darījumu portfeli aizdevuma un nodrošinājuma vērtības attiecība nedrīkst pārsniegt 100 %, mērot saskaņā ar 129. panta 1. punkta d) apakšpunkta i) daļu un 229. panta 1. punktu.

2. IEDAĻA

BŪTISKA RISKA PĀRVEŠANAS ATZĪŠANA

244. pants

Tradicionālā vērtspapīrošana

- (1) Iniciatoriestāde, veicot tradicionālo vērtspapīrošanu, var izslēgt pamatā esošos riska darījumus no riska darījumu riska svērtu vērtību un paredzamo zaudējumu apmēra aprēķiniem, ja ir izpildīts kāds no šādiem nosacījumiem:
- (a) pamatā esošo riska darījumu būtisks kredītrisks ir pārvests trešām personām;
 - (b) iniciatoriestāde saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu piemēro 1250 % riska pakāpi visām tās turētajām vērtspapīrošanas pozīcijām vērtspapīrošanā vai par šādu vērtspapīrošanas pozīciju vērtību samazina pirmā līmeņa pamata kapitāla posteņus.
- (2) Būtisks kredītrisks uzskatāms par pārvestu katrā no šādiem gadījumiem:
- (a) to mezanīna vērtspapīrošanas pozīciju, kuras vērtspapīrošanā tur iniciatoriestāde, riska darījumu riska svērtās vērtības nepārsniedz 50 % no visu šādu mezanīna vērtspapīrošanas pozīciju riska darījumu riska svērtajām vērtībām šajā vērtspapīrošanā;
 - (b) iniciatoriestāde netur vairāk kā 20 % no pirmās kārtas zaudējumu laidiena riska darījumu vērtības vērtspapīrošanā, ar noteikumu, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - i) iniciators var pierādīt, ka pirmās kārtas zaudējumu laidiena riska darījumu vērtība būtiski pārsniedz pamatotu novērtējumu par paredzamajiem zaudējumiem no pamatā esošajiem riska darījumiem;
 - ii) vērtspapīrošanā nav mezanīnapozīciju.
- Ja riska darījumu riska svērtu vērtību iespējamā samazināšana, kuru iniciatoriestāde sasniegtu, veicot vērtspapīrošanu saskaņā ar a) vai b) apakšpunktu, nav pamatota ar samērīgu kredītriska pārvešanu trešām personām, kompetentās iestādes katrā atsevišķā gadījumā var nolemt, ka trešām personām nav pārvests būtisks kredītrisks.
- Šā punkta nolūkā vērtspapīrošanas pozīciju uzskata par mezanīna vērtspapīrošanas pozīciju, ja tā atbilst šādām prasībām:
- (a) tai piemēro riska pakāpi, kas zemāka par 1250 %, saskaņā ar šo iedaļu vai, ja nav pozīcijas ar šo riska pakāpi, tai ir augstāka prioritāte nekā pirmās kārtas zaudējumu laidienam; un
 - (b) tā ir pakārtota augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijai.
- (3) Atkāpjoties no 2. punkta, kompetentās iestādes var atļaut iniciatoriestādēm atzīt būtisku kredītriska pārvešanu saistībā ar vērtspapīrošanu, ja iniciatoriestāde katrā atsevišķā gadījumā pierāda, ka pašu kapitāla prasību samazināšana, ko iniciators

panāk, veicot vērtspapīrošanu, ir pamatota ar samērīgu kredītriska pārvešanu trešām personām. Atļauju var piešķirt tikai tad, ja iestāde izpilda šādus nosacījumus:

- (a) iestādei ir atbilstošas iekšējās riska pārvaldības politikas un metodoloģijas, lai novērtētu kredītriska pārvešanu;
 - (b) iestāde ir arī katrā atsevišķā gadījumā atzinusi kredītriska pārvešanu trešām personām iestādes iekšējās riska pārvaldības un tās iekšējās kapitāla sadales nolūkos.
- (4) Papildus 1. līdz 3. punktā noteiktajām prasībām ir jābūt izpildītiem šādiem nosacījumiem:
- (a) darījuma dokumenti atspoguļo vērtspapīrošanas ekonomisko būtību;
 - (b) vērtspapīrošanas pozīcijas nerada iniciatoriestādes maksājuma pienākumu;
 - (c) pamatā esošie riska darījumi ir padarīti nepieejami iniciatoriestādei un tās kreditoriem tādā veidā, kas atbilst [Vērtspapīrošanas regulas] 6. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktajai prasībai;
 - (d) iniciatoriestāde nepatur kontroli pār pamatā esošajiem riska darījumiem. Uzskata, ka kontrole pār pamatā esošajiem riska darījumiem ir paturēta, ja iniciatoram ir tiesības no pārveduma saņēmēja atpirkt iepriekš pārvestos riska darījumus, lai gūtu labumu no tiem, vai ja tā pienākums ir citādi no jauna uzņemties pārvesto risku. Ja iniciatoriestāde patur apkalpošanas tiesības vai pienākumus attiecībā uz pamatā esošajiem riska darījumiem, tas pats par sevi nenozīmē riska darījumu kontroli;
 - (e) vērtspapīrošanas dokumentos nav iekļauti noteikumi, kas:
 - i) pieprasa iniciatoriestādei grozīt pamatā esošos riska darījumus, lai uzlabotu portfeļa vidējo kvalitāti;
 - ii) palielina ienesīgumu, kas izmaksājams pozīciju turētājiem, vai citādi uzlabo vērtspapīrošanas pozīcijas, reaģējot uz pamatā esošā portfeļa kredītkvalitātes pasliktināšanos;
 - (f) darījuma dokumentācija attiecīgos gadījumos skaidri nosaka, ka iniciators vai sponsors var pirkt vai atpirkt vērtspapīrošanas pozīcijas vai atpirkt, pārstrukturēt vai aizstāt pamatā esošos riska darījumus, pārsniedzot savas līgumā noteiktās saistības, tikai tad, ja šādi pasākumi tiek veikti saskaņā ar valdošajiem tirgus apstākļiem un to puses rīkojas savās interesēs kā brīvas un neatkarīgas puses (saskaņā ar savstarpēji nesaistītu pušu darījuma nosacījumiem);
 - (g) ja pastāv dzēšanas iespēja, šai iespējai ir jāatbilst arī šādiem nosacījumiem:
 - i) tā ir izmantojama pēc iniciatoriestādes izvēles;
 - ii) to var izmantot vienīgi tad, ja 10 % vai mazāk no pamatā esošo riska darījumu sākotnējās vērtības paliek neamortizēti;
 - iii) tā nav strukturēta tā, lai izvairītos no zaudējumu attiecināšanas uz kredītkvalitātes uzlabojumu pozīcijām vai citām ieguldītāju turētām pozīcijām, un nav arī citādi strukturēta tā, lai nodrošinātu kredītkvalitātes uzlabojumus;

- (h) iniciatoriestāde ir saņēmusi kvalificēta juridiskā padomdevēja atzinumu, kas apstiprina, ka vērtspapīrošana atbilst šā punkta b)–g) apakšpunktā noteiktajiem nosacījumiem.
- (5) Kompetentās iestādes informē EBI par tiem gadījumiem, kad tās saskaņā ar 2. punktu ir nolēmušas, ka riska darījumu riska svērtā vērtību iespējamā samazināšana nav pamatota ar samērīgu kredītriska pārvešanu trešām personām, un gadījumiem, kad iestādes ir izvēlējušās piemērot 3. punkta noteikumus.
- (6) EBI uzrauga dažādās uzraudzības prakses saistībā ar būtiska riska pārvešanas atzīšanu tradicionālajā vērtspapīrošanā saskaņā ar šo pantu un līdz 2017. gada 31. decembrim ziņo par saviem konstatējumiem Komisijai. Komisija attiecīgā gadījumā, ņemot vērā EBI ziņojumu, var pieņemt deleģētu aktu, lai precizētu šādus jautājumus:
 - (a) nosacījumi būtiska kredītriska pārvešanai trešām personām saskaņā ar 2., 3. un 4. punktu;
 - (b) „samērīga kredītriska pārvešana trešām personām” interpretācija kompetento iestāžu veiktā novērtējuma nolūkā, kas paredzēts 2. punkta priekšpēdējā daļā un 3. punktā;
 - (c) prasības kompetento iestāžu veiktajam novērtējumam par vērtspapīrošanas darījumiem, attiecībā uz kuriem iniciators lūdz atzīt būtiska kredītriska pārvešanu trešām personām saskaņā ar 2. vai 3. punktu.

245. pants

Sintētiskā vērtspapīrošana

- (1) Iniciatoriestāde sintētiskajā vērtspapīrošanā var riska darījumu riska svērtās vērtības un, attiecīgos gadījumos, paredzamo zaudējumu apmēru vērtspapīrotiem riska darījumiem aprēķināt saskaņā ar 251. pantu, ja ir izpildīts kāds no šādiem nosacījumiem:
 - (a) trešām personām vai nu ar fondēto, vai nefondēto kredītaizsardzību ir pārvests būtisks kredītrisks;
 - (b) iniciatoriestāde saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu piemēro 1250 % riska pakāpi visām tās turētajām vērtspapīrošanas pozīcijām vērtspapīrošanā vai par šādu vērtspapīrošanas pozīciju vērtību samazina pirmā līmeņa pamata kapitāla posteņus.
- (2) Būtisks kredītrisks uzskatāms par pārvestu katrā no šādiem gadījumiem:
 - (a) to mezanīna vērtspapīrošanas pozīciju, kuras vērtspapīrošanā tur iniciatoriestāde, riska darījumu riska svērtās vērtības nepārsniedz 50 % no visu šādu mezanīna vērtspapīrošanas pozīciju riska darījumu riska svērtajām vērtībām šajā vērtspapīrošanā;
 - (b) iniciatoriestāde netur vairāk kā 20 % no pirmās kārtas zaudējumu laidiena riska darījumu vērtības vērtspapīrošanā, ar noteikumu, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - i) iniciators var pierādīt, ka pirmās kārtas zaudējumu laidiena riska darījumu vērtība būtiski pārsniedz pamatotu novērtējumu par paredzamajiem zaudējumiem no pamatā esošajiem riska darījumiem;
 - ii) vērtspapīrošanā nav mezanīnapozīciju.

Ja riska darījumu riska svērto vērtību iespējamā samazināšana, kuru iniciatoriestāde sasniegtu, veicot vērtspapīrošanu, nav pamatota ar samērīgu kredītriska pārvešanu trešām personām, kompetentās iestādes katrā atsevišķā gadījumā var nolemt, ka trešām personām nav pārvests būtisks kredītrisks.

Šā punkta nolūkā vērtspapīrošanas pozīciju uzskata par mezanīna vērtspapīrošanas pozīciju, ja tā atbilst 244. panta 2. punkta pēdējā daļā noteiktajām prasībām.

- (3) Atkāpjoties no 2. punkta, kompetentās iestādes var atļaut iniciatoriestādēm atzīt būtisku kredītriska pārvešanu saistībā ar vērtspapīrošanu, ja iniciatoriestāde katrā atsevišķā gadījumā pierāda, ka pašu kapitāla prasību samazināšana, ko iniciators panāk ar vērtspapīrošanu, ir pamatota ar samērīgu kredītriska pārvešanu trešām personām. Atļauju var piešķirt tikai tad, ja iestāde izpilda šādus nosacījumus:
- (a) iestādei ir atbilstošas iekšējās riska pārvaldības politikas un metodoloģijas, lai novērtētu riska pārvešanu;
 - (b) iestāde ir arī katrā atsevišķā gadījumā atzinusi kredītriska pārvešanu trešām personām iestādes iekšējās riska pārvaldības un tās iekšējās kapitāla sadales nolūkos.
- (4) Papildus 1. līdz 3. punktā noteiktajām prasībām ir jābūt izpildītiem šādiem nosacījumiem:
- (a) vērtspapīrošanas darījuma dokumenti atspoguļo vērtspapīrošanas ekonomisko būtību;
 - (b) kredītaizsardzība, ar kuru kredītrisks ir pārvests, atbilst 249. pantam;
 - (c) vērtspapīrošanas dokumentos nav iekļauti noteikumi, kas:
 - i) nosaka augstus būtiskuma sliekšņus, kuru nesasniegšanas gadījumā, iestājoties kredītnotikumam, kredītaizsardzība netiek iedarbināta;
 - ii) dod iespēju pārtraukt aizsardzību saistībā ar pamatā esošo riska darījumu kredītkvalitātes pasliktināšanos;
 - iii) pieprasa iniciatoriestādei grozīt pamatā esošo riska darījumu sastāvu, lai uzlabotu portfeļa vidējo kvalitāti;
 - iv) iestādei palielina kredītaizsardzības izmaksas vai ienesīgumu, kas izmaksājams vērtspapīrošanas pozīciju turētājiem, reaģējot uz pamatā esošā portfeļa kredītkvalitātes pasliktināšanos;
 - (d) kredītaizsardzība ir izpildāma visās attiecīgajās jurisdikcijās;
 - (e) darījuma dokumentācija attiecīgos gadījumos skaidri nosaka, ka iniciators vai sponsors var pirkt vai atpirkt vērtspapīrošanas pozīcijas vai atpirkt, pārstrukturēt vai aizstāt pamatā esošos riska darījumus, pārsniedzot savas līgumā noteiktās saistības, tikai tad, ja šādi darījumi tiek veikti saskaņā ar valdošajiem tirgus apstākļiem un to puses rīkojas savās interesēs kā brīvas un neatkarīgas puses (saskaņā ar savstarpēji nesaistītu pušu darījuma nosacījumiem);
 - (f) ja pastāv dzēšanas iespēja, šai iespējai ir jāatbilst visiem šiem nosacījumiem:
 - i) tā ir izmantojama pēc iniciatoriestādes izvēles;
 - ii) to var izmantot vienīgi tad, ja 10 % vai mazāk no pamatā esošo riska darījumu sākotnējās vērtības paliek neamortizēti;

- iii) tā nav strukturēta tā, lai izvairītos no zaudējumu attiecināšanas uz kredītkvalitātes uzlabojumu pozīcijām vai citām ieguldītāju turētām vērtspapīrošanas pozīcijām, un nav arī citādi strukturēta tā, lai nodrošinātu kredītkvalitātes uzlabojumus;
- (g) iniciatoriestāde ir saņēmusi kvalificēta juridiskā padomdevēja atzinumu, kas apstiprina, ka vērtspapīrošana atbilst šā punkta b)–f) apakšpunktā noteiktajiem nosacījumiem.
- (5) Kompetentās iestādes informē EBI par gadījumiem, kad tās saskaņā ar 2. punktu ir nolēmušas, ka riska darījumu riska svērto vērtību iespējamā samazināšana nav pamatota ar samērīgu kredītriska pārvešanu trešām personām, un gadījumiem, kad iestādes ir izvēlējušās piemērot 4. punkta noteikumus.
- (6) EBI uzrauga dažādās uzraudzības prakses saistībā ar būtiska riska pārvešanas atzīšanu sintētiskajā vērtspapīrošanā saskaņā ar šo pantu un līdz 2017. gada 31. decembrim ziņo par saviem konstatējumiem Komisijai. Komisija attiecīgā gadījumā, ņemot vērā EBI ziņojumu, var pieņemt deleģētu aktu, lai precizētu šādus jautājumus:
 - (a) nosacījumi būtiska kredītriska pārvešanai trešām personām saskaņā ar 2., 3. un 4. punktu;
 - (b) „samērīga kredītriska pārvešana trešām personām” interpretācija kompetento iestāžu veiktā novērtējuma nolūkā, kas paredzēts 2. punkta priekšpēdējā daļā un 3. punktā;
 - (c) prasības kompetento iestāžu veiktajam novērtējumam par vērtspapīrošanas darījumiem, attiecībā uz kuriem iniciators lūdz atzīt būtiska kredītriska pārvešanu trešām personām saskaņā ar 2. vai 3. punktu.

246. pants

Operacionālās prasības priekšlaicīgas amortizācijas nosacījumiem

Ja vērtspapīrošana ietver atjaunojamus riska darījumus un priekšlaicīgu amortizāciju vai līdzīgus noteikumus, uzskata, ka iniciatoriestāde ir pārvedusi būtisku kredītrisku tikai tad, ja ir izpildītas 244. un 245. pantā noteiktās prasības un priekšlaicīgas amortizācijas noteikums pēc tā iedarbināšanas:

- (d) iestādes augstākas prioritātes vai līdzvērtīgu prasījumu uz pamatā esošajiem riska darījumiem nepakārto citu ieguldītāju prasījumiem;
- (e) iestādes prasījumu uz pamatā esošajiem riska darījumiem vēl vairāk nepakārto citu pušu prasījumiem;
- (f) citādi nepalielina iestādes pakļautību zaudējumiem saistībā ar pamatā esošajiem atjaunojamiem riska darījumiem.

3. IEDAĻA

RISKA DARĪJUMU RISKA SVĒRTO VĒRTĪBU APRĒĶINĀŠANA

1. APAKŠIEDAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

247. pants

Riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšana

- (1) Ja iniciatoriestāde saskaņā ar 2. iedaļu ir pārvedusi būtisku kredītrisku, kas saistīts ar vērtspapīrošanas pamatā esošajiem riska darījumiem, šī iestāde var:
 - (a) tradicionālās vērtspapīrošanas gadījumā izslēgt pamatā esošos riska darījumus no riska darījumu riska svērto vērtību aprēķina vai, attiecīgajos gadījumos, paredzamo zaudējumu apmēra aprēķina;
 - (b) sintētiskās vērtspapīrošanas gadījumā atbilstoši 251. un 252. pantam aprēķināt riska darījumu riska svērtās vērtības un, attiecīgos gadījumos, paredzamo zaudējumu apmēru pamatā esošajiem riska darījumiem.
- (2) Ja iniciatoriestāde ir nolēmusi piemērot 1. punktu, pozīcijām, kuras tā, iespējams, tur vērtspapīrošanā, riska darījumu riska svērtās vērtības tā aprēķina, kā noteikts šajā nodaļā.

Ja iniciatoriestāde nav pārvedusi būtisku kredītrisku vai ir nolēmusi nepiemērot 1. punktu, tai ir jāturpina iekļaut pamatā esošos riska darījumus savos riska darījumu riska svērto vērtību aprēķinos tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti.
- (3) Ja riska darījumi ar pozīcijām ir vairākos vērtspapīrošanas laidienos, riska darījumu katrā laidienā uzskata par atsevišķu vērtspapīrošanas pozīciju. Vērtspapīrošanas pozīciju kredītaizsardzības nodrošinātāji ir uzskatāmi par vērtspapīrošanas pozīciju turētājiem. Vērtspapīrošanas pozīcijas ietver arī vērtspapīrošanas riska darījumus ar procentu likmēm vai valūtas atvasināto instrumentu līgumiem, ko iestāde ir noslēgusi līdz ar šo darījumu.
- (4) Ja vien vērtspapīrošanas pozīcija nav atskaitīta no pirmā līmeņa pamata kapitāla posteņiem saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu, riska darījumu riska svērto vērtību 92. panta 3. punkta vajadzībām iekļauj iestādes kopējā riska darījumu riska svērtajā vērtībā.
- (5) Vērtspapīrošanas pozīcijas riska darījumu riska svērto vērtību aprēķina, pozīcijas riska darījumu vērtību, kas aprēķināta saskaņā ar 248. pantu, reizinot ar attiecīgo kopējo riska pakāpi.
- (6) Kopējo riska pakāpi nosaka kā summu, ko veido šajā nodaļā noteiktā riska pakāpe un saskaņā ar 270.a pantu noteiktā papildu riska pakāpe, ja tāda ir.

248. pants

Riska darījuma vērtība

- (1) Vērtspapīrošanas pozīciju riska darījuma vērtību aprēķina šādi:
 - (a) bilances vērtspapīrošanas pozīcijas riska darījuma vērtība ir tās uzskaites vērtība, kas paliek pēc tam, kad šai vērtspapīrošanas pozīcijai saskaņā ar 110. pantu ir piemērotas attiecīgās kredītriska korekcijas;

- (b) ārpusbilances vērtspapīrošanas pozīcijas riska darījuma vērtība ir tās nominālvērtība mīnus jebkādas minētajai pozīcijai piemērojamās kredītriska korekcijas saskaņā ar 110. pantu, reizināta ar attiecīgo pārrēķina koeficientu, kā noteikts šajā nodaļā. Pārrēķina koeficients ir 100 %, ja vien nav norādīts citādi;
- (c) riska darījuma vērtību vērtspapīrošanas pozīcijas darījuma partnera kredītriskam, kas izriet no II pielikumā paredzēta atvasinātā instrumenta, nosaka saskaņā ar 6. nodaļu.
- (2) Ja iestādei ir divas vai vairākas vērtspapīrošanas pozīcijas, kas pārklājas, savā riska darījumu riska svērto vērtību aprēķinā tā iekļauj tikai vienu no pozīcijām.
- Ja pozīcijas daļēji pārklājas, iestāde var sadalīt pozīciju divās daļās un atzīt pārklāšanos tikai attiecībā uz vienu daļu saskaņā ar šā panta pirmo daļu. Alternatīvi iestāde var uzskatīt, ka pozīcijas pilnībā pārklājas, un kapitāla aprēķina vajadzībām ekstrapolēt to pozīciju, kas rada augstākas riska darījumu riska svērtās vērtības.
- Iestāde var arī atzīt pārklāšanos starp specifiskā riska pašu kapitāla prasībām tirdzniecības portfeļa pozīcijām un pašu kapitāla prasībām netirdzniecības portfeļa vērtspapīrošanas pozīcijām ar noteikumu, ka iestāde spēj aprēķināt un salīdzināt pašu kapitāla prasības attiecīgajām pozīcijām.
- Šā punkta nolūkā uzskata, ka divas pozīcijas pārklājas, ja tās savstarpēji izlīdzinās tādā veidā, ka iestāde spēj novērst zaudējumus, kas izriet no vienas pozīcijas, izpildot pienākumus, kuri uzlikti saskaņā ar otru pozīciju.
- (3) Ja ABKV pozīcijām ir piemērojams 270.c pants, iestāde šā ABKV riska darījumu riska svērtās vērtības aprēķinam var izmantot likviditātes līgumam noteikto riska pakāpi, ar noteikumu, ka likviditātes līgums sedz 100 % no ABKV, kuri emitēti programmas ietvaros, un likviditātes līgums ir vienādi prioritārs ar ABKV tā, ka tie veido pārklājošos pozīciju. Iestāde paziņo kompetentajām iestādēm, ja tā ir piemērojusi šajā punktā izklāstītos noteikumus. Lai noteiktu šajā punktā paredzēto 100 % segumu, iestāde var ņemt vērā citus likviditātes līgumus ABKV programmas ietvaros, ar noteikumu, ka tie veido pārklājošos pozīciju ar ABKV.

249. pants

Vērtspapīrošanas pozīciju kredītriska mazināšanas atzīšana

- (1) Iestāde attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīciju var atzīt fondēto vai nefondēto kredītaizsardzību, ja ir izpildītas kredītriska mazināšanas prasības, kas noteiktas šajā nodaļā un 4. nodaļā.
- (2) Atbilstoša fondētā kredītaizsardzība ir tikai tāds finanšu nodrošinājums, kas ir atbilstošs riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšanai saskaņā ar 2. nodaļu, kā noteikts 4. nodaļā, un kredītriska mazināšanas atzīšana ir atkarīga no attiecīgo 4. nodaļā noteikto prasību izpildes.
- Atbilstoša nefondētā kredītaizsardzība un nefondētās kredītaizsardzības devēji ir tikai tādi, kas ir atbilstoši saskaņā ar 4. nodaļu, un kredītriska mazināšanas atzīšana ir atkarīga no attiecīgo 4. nodaļā noteikto prasību izpildes.
- (3) Atkāpjoties no 2. punkta, atbilstošiem nefondētās kredītaizsardzības devējiem, kuri uzskaitīti 201. panta 1. punkta a) līdz h) apakšpunktā, ir jābūt atzītas ĀKNI piešķirtam kredītnovērtējumam, kas ir kredītkvalitātes 2. vai augstāka pakāpe brīdī, kad kredītaizsardzība atzīta pirmo reizi, un kredītkvalitātes 3. vai augstāka pakāpe

pēc tam. Šajā punktā noteiktā prasība neattiecas uz atbilstīgiem centrālajiem darījumu partneriem.

Iestādes, kurām ir atļauja piemērot *IRB* metodi tiešam riska darījumam ar aizsardzības devēju, atbilstību var novērtēt saskaņā ar pirmo daļu, pamatojoties uz aizsardzības devēja saistību nepildīšanas varbūtības līdzvērtīgumu tai varbūtībai, kas saistīta ar kredītkvalitātes pakāpēm, kuras minētas 136. pantā.

- (4) Atkāpjoties no 2. punkta, *SSPE* ir atbilstoši aizsardzības devēji, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - (a) *SSPE* pieder aktīvi, kuri atzīstami par atbilstošu finanšu nodrošinājumu saskaņā ar 4. nodaļu;
 - (b) uz aktīviem, kas minēti a) apakšpunktā, neattiecas prasījumi vai iespējami prasījumi, kuri ir prioritārāki vai līdzvērtīgi tās iestādes prasījumiem vai iespējamiem prasījumiem, kas saņem nefondēto kredītaizsardzību; un
 - (c) ir izpildītas visas 4. nodaļā iekļautās prasības attiecībā uz finanšu nodrošinājuma atzīšanu.
- (5) Šā punkta nolūkā aizsardzības summa, kas saskaņā ar 4. nodaļu korigēta atbilstoši valūtas un termiņa nesakritībai (GA), nepārsniedz šo aktīvu tirgus vērtību, kam piemērota svārstīguma korekcija, un riska pakāpi riska darījumiem ar aizsardzības devēju saskaņā ar standartizēto pieeju (g) nosaka kā vidējo svērto riska pakāpi, kas būtu piemērojama šiem aktīviem kā finanšu nodrošinājumam saskaņā ar standartizēto pieeju.
- (6) Ja vērtspapīrošanas pozīcija saņem pilnu kredītaizsardzību, piemēro šādas prasības:
 - (a) iestāde, kas nodrošina kredītaizsardzību, riska darījumu riska svērtās vērtības vērtspapīrošanas pozīcijai, kas saņem kredītaizsardzību, aprēķina saskaņā ar 3. apakšiedaļu tā, it kā tā turētu minēto pozīciju tieši;
 - (b) iestāde, kas pērk aizsardzību, riska darījumu riska svērtās vērtības aprēķina saskaņā ar 4. nodaļu.
- (7) Daļējas aizsardzības gadījumā piemēro šādas prasības:
 - (a) iestāde, kas nodrošina kredītaizsardzību, to pozīcijas daļu, kas saņem kredītaizsardzību, uzskata par vērtspapīrošanas pozīciju un riska darījumu riska svērtās vērtības aprēķina saskaņā ar 3. apakšiedaļu tā, it kā tā turētu minēto pozīciju tieši, ievērojot 8. un 9. punktu;
 - (b) iestāde, kas pērk kredītaizsardzību, riska darījumu riska svērtās vērtības a) apakšpunktā minētajai aizsargātajai pozīcijai aprēķina saskaņā ar 4. nodaļu. Iestāde to vērtspapīrošanas pozīcijas daļu, kas nesaņem kredītaizsardzību, uzskata par atsevišķu vērtspapīrošanas pozīciju un riska darījumu riska svērtās vērtības aprēķina saskaņā ar 3. apakšiedaļu, ievērojot 8. un 9. punktu.
- (8) Iestādes, kas saskaņā ar 3. apakšiedaļu izmanto vērtspapīrošanas uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju (*SEC-IRBA*) vai vērtspapīrošanas standartizēto pieeju (*SEC-SA*), nosaka piesaistes punktu (A) un atsaistes punktu (D) atsevišķi katrai no pozīcijām, kas iegūtas saskaņā ar 7. punktu, tā, it kā tās darījuma iniciēšanas laikā būtu emitētas kā atsevišķas vērtspapīrošanas pozīcijas. Attiecīgi K_{IRB} vai K_{SA} vērtību aprēķina, ņemot vērā vērtspapīrošanas pamatā esošo riska darījumu sākotnējo portfeli.

- (9) Iestādes, kas saskaņā ar 3. apakšiedaļu izmanto vērtspapīrošanas uz ārējiem reitingiem balstīto pieeju (*SEC-ERBA*), riska darījumu riska svērtās vērtības pozīcijām, kas iegūtas saskaņā ar 7. punktu, aprēķina šādi:
- (a) ja iegūtā pozīcija ir augstākas prioritātes, tai piešķir sākotnējās vērtspapīrošanas pozīcijas riska pakāpi;
 - (b) ja iegūtā pozīcija ir zemākas prioritātes, tai var piešķirt izsecināto reitingu saskaņā ar 261. panta 7. punktu. Ja reitingu nevar izsecināt, iestāde piemēro augstāko riska pakāpi, kas izriet no:
 - i) *SEC-SA* piemērošanas saskaņā ar 8. punktu un 3. apakšiedaļu; vai
 - ii) sākotnējās vērtspapīrošanas pozīcijas riska pakāpi saskaņā ar *SEC-ERBA*.

250. pants
Netiešs atbalsts

- (1) Iniciatoriestāde, kas saskaņā ar 2. iedaļu ir pārvedusi būtisku kredītrisku, kurš saistīts ar vērtspapīrošanas pamatā esošajiem riska darījumiem, un sponsoriestāde nevar vērtspapīrošanai sniegt nekādu atbalstu papildus savām līgumsaistībām, lai samazinātu ieguldītāju iespējamus vai faktiskos zaudējumus.
- (2) Darījums nav uzskatāms par atbalstu 1. punkta nolūkā, ja tas ir pienācīgi ņemts vērā, novērtējot būtisku riska pārvešanu, un abas puses ir veikušas darījumu, rīkojoties savās interesēs, kā brīvas un neatkarīgas puses (savstarpēji nesaistītu pušu darījums). Šajā nolūkā iestāde veic darījuma pilnīgu kredītzraudzību un ņem vērā vismaz visus turpmāk minētos elementus:
- (a) atpirkšanas cena;
 - (b) iestādes kapitāla un likviditātes pozīcija pirms un pēc atpirkšanas;
 - (c) pamatā esošo riska darījumu gūtie rezultāti;
 - (d) vērtspapīrošanas pozīciju gūtie rezultāti;
 - (e) ietekme, kādu atbalsts atstās uz iniciatoriestādes paredzamajiem zaudējumiem attiecībā pret ieguldītājiem.
- (3) Iniciatoriestāde un sponsoriestāde paziņo kompetentajai iestādei par jebkuru darījumu, kas noslēgts attiecībā uz vērtspapīrošanu saskaņā ar 2. punktu.
- (4) EBI saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. pantu pieņem pamatnostādnes par to, kas šā panta nolūkā ir uzskatāms par “savstarpēji nesaistītu pušu darījumu” un kad darījums nav strukturēts tā, lai sniegtu atbalstu.
- (5) Ja iniciatoriestāde vai sponsoriestāde attiecībā uz vērtspapīrošanu neizpilda 1. punkta noteikumus, iestāde ietver visas attiecīgās vērtspapīrošanas riska darījumus savā riska darījumu riska svērtā vērtību aprēķinā tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti, un atklāj šādu informāciju:
- (a) ka tā ir sniegusi atbalstu vērtspapīrošanai, pārkāpjot 1. punktu; un
 - (b) sniegtā atbalsta ietekmi pašu kapitāla prasību izteiksmē.

251. pants

Iniciatoriestādes sintētiskā vērtspapīrošanā vērtspapīrotu riska darījumu riska svērtās vērtību aprēķins

- (1) Lai aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības pamatā esošajiem riska darījumiem, sintētiskās vērtspapīrošanas iniciatoriestāde vajadzības gadījumā izmanto aprēķina metodes, kas norādītas šajā iedaļā, nevis tās, kas norādītas 2. nodaļā. Iestādēm, kuras riska darījumu riska svērtās vērtības un paredzamo zaudējumu apmēru aprēķina saskaņā ar 3. nodaļu, paredzamo zaudējumu apmērs saistībā ar šādiem riska darījumiem ir nulle.
- (2) Pirmajā daļā noteiktās prasības ir piemērojamas visam vērtspapīrošanai pamatā esošo riska darījumu portfelim. Ievērojot 252. pantu, iniciatoriestāde riska darījumu riska svērtās vērtības attiecībā uz visiem vērtspapīrošanas laidieniem aprēķina saskaņā ar šīs iedaļas noteikumiem, ieskaitot pozīcijas, attiecībā uz kurām iestāde var atzīt kredītriska mazināšanu saskaņā ar 249. pantu. Riska pakāpi, kas piemērojama pozīcijām, uz kurām attiecas kredītriska mazināšana, var grozīt saskaņā ar 4. nodaļu.

252. pants

Procedūra, kuru piemēro termiņu nesakritībai sintētiskajā vērtspapīrošanā

Lai aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības saskaņā ar 251. pantu, jebkādu termiņu nesakritību starp kredītaizsardzību, ar kuru tiek pārvests risks, un pamatā esošajiem riska darījumiem aprēķina šādi:

- (a) par pamatā esošo riska darījumu termiņu uzskata ilgāko termiņu jebkuram no šiem riska darījumiem, bet nepārsniedzot piecu gadu maksimumu. Kredītaizsardzības termiņu nosaka saskaņā ar 4. nodaļu;
- (b) aprēķinot riska darījumu riska svērtās vērtības vērtspapīrošanas pozīcijām, kurām saskaņā ar šo iedaļu piemēro 1250 % riska pakāpi, iniciatoriestāde ignorē jebkādu termiņu nesakritību. Visām citām pozīcijām piemēro 4. nodaļā izklāstīto termiņu nesakritībai piemērojamo procedūru, izmantojot šādu formulu:

$$RW^* = ((RW_{SP} \cdot ((t - t^*) / (T - t^*))) + (RW_{Ass} \cdot ((T - t) / (T - t^*)))),$$

kur:

RW^*	=	riska darījumu riska svērtās vērtības 92. panta 3. punkta a) apakšpunkta vajadzībām;
RW_{Ass}	=	pamatā esošo riska darījumu riska svērtās vērtības riska darījumiem tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti, aprēķinātas proporcionāli;
RW_{SP}	=	riska darījumu riska svērtās vērtības, kas aprēķinātas saskaņā ar 251. pantu tā, it kā termiņu nesakritības nebūtu;
T	=	pamatā esošo riska darījumu termiņš, kas izteikts gados;
t	=	kredītaizsardzības termiņš, kas izteikts gados;
t^*	=	0,25.

253. pants

Riska darījumu riska svērtu vērtību samazināšana

- (1) Ja vērtspapīrošanas pozīcijai saskaņā ar šo iedaļu piemēro 1250 % riska pakāpi, iestādes var atskaitīt šādas pozīcijas riska darījumu vērtību no pirmā līmeņa pamata kapitāla saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu tā vietā, lai šo pozīciju iekļautu riska darījumu riska svērtu vērtību aprēķinā. Šajā nolūkā riska darījuma vērtības aprēķinā saskaņā ar 249. pantu var atspoguļot atbilstošo fondēto aizsardzību.
- (2) Ja iestāde izmanto 1. punktā noteikto alternatīvu, summu, kas atskaitīta saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu, tā var atskaitīt no summas, kura 268. pantā minēta kā maksimālā kapitāla prasība, ko aprēķinātu pamatā esošajiem riska darījumiem tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti.

2. APAKŠIEDAĻA

METOŽU HIERARHIJA UN KOPĪGI PARAMETRI

254. pants

Metožu hierarhija

- (1) Lai aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības, iestādes izmanto vienu no 3. apakšiedaļā noteiktajām metodēm attiecībā uz visām to turētajām vienas vērtspapīrošanas pozīcijām.
- (2) Metodes, kas noteiktas 3. apakšiedaļā, piemēro atbilstīgi šādai hierarhijai:
 - (a) iestāde izmanto uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju (*SEC-IRBA*), ja ir izpildīti 258. pantā paredzētie nosacījumi;
 - (b) ja *SEC-IRBA* nevar izmantot, iestādes saskaņā ar 261. un 262. pantu izmanto vērtspapīrošanas uz ārējiem reitingiem balstīto pieeju (*SEC-ERBA*) pozīcijām ar reitingu vai pozīcijām, attiecībā uz kurām var izmantot izsecināto reitingu;
 - (c) ja *SEC-ERBA* nevar izmantot, iestādes saskaņā ar 263. un 264. pantu izmanto vērtspapīrošanas standartizēto pieeju (*SEC-SA*).
- (3) Atkāpjoties no 2. punkta b) apakšpunkta, iestādes *SEC-ERBA* vietā var izmantot *SEC-SA* attiecībā uz visām to turētajām vērtspapīrošanas pozīcijām, ja riska darījumu riska svērtās vērtības, ko iegūst, piemērojot *SEC-ERBA*, nav samērīgas ar kredītrisku, kas piemīt vērtspapīrošanas pamatā esošajiem riska darījumiem. Ja iestāde saskaņā ar šo punktu ir nolēmusi piemērot *SEC-SA*, tā nekavējoties par to paziņo kompetentajai iestādei. Ja iestāde ir piemērojusi *SEC-SA* saskaņā ar šo punktu, kompetentā iestāde var pieprasīt iestādei piemērot citu metodi.
- (4) Neskarot 2. punktu, iestādes var izmantot iekšējā novērtējuma pieeju (*IAA*), lai saskaņā ar 266. pantu aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības attiecībā uz pozīcijām bez reitinga ABKV programmā, ja ir izpildīti 265. pantā paredzētie nosacījumi.
- (5) Atkārtotas vērtspapīrošanas pozīcijai iestādes piemēro *SEC-SA* saskaņā ar 263. pantu, ar 269. pantā noteiktajām izmaiņām.
- (6) Visos pārējos gadījumos vērtspapīrošanas pozīcijām piešķir 1250 % riska svērumu.
- (7) Kompetentās iestādes saskaņā ar 3. punktu informē EBI par visiem saņemtajiem paziņojumiem un pieņemtajiem lēmumiem. EBI uzrauga dažādās prakses saistībā ar

3. punktu un izdod pamatnostādnes saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. pantu.

255. pants

K_{IRB} un K_{SA} noteikšana

- (1) Ja iestāde saskaņā ar 3. apakšiedaļu piemēro SEC-IRBA, tā aprēķina K_{IRB} saskaņā ar 2. līdz 5. punktu.
- (2) Iestādes nosaka K_{IRB} , riska darījumu riska svērtās vērtības, kas pamatā esošajiem riska darījumiem saskaņā ar 3. nodaļu būtu aprēķinātas tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti, reizinot ar piemērojamo kapitāla rādītāju saskaņā ar 1. nodaļu, dalītu ar pamatā esošo riska darījumu vērtību. K_{IRB} izsaka kā decimāldaļskaitli no nulles līdz vienam.
- (3) K_{IRB} aprēķina nolūkā riska darījumu riska svērtās vērtības, kas pamatā esošajiem riska darījumiem būtu aprēķinātas saskaņā ar 3. nodaļu, ietver:
 - (a) paredzamo zaudējumu summu saistībā ar visiem pamatā esošajiem vērtspapīrošanas riska darījumiem, tostarp pamatā esošajiem riska darījumiem, kuru saistības netiek pildītas un kuri joprojām ietilpst portfelī, saskaņā ar 3. nodaļu; un
 - (b) neparedzēto zaudējumu summu saistībā ar visiem pamatā esošajiem riska darījumiem, tostarp pamatā esošajiem portfeļa riska darījumiem, kuru saistības netiek pildītas, saskaņā ar 3. nodaļu.
- (4) Lai aprēķinātu kapitāla prasības nopirktajiem debitoru parādiem, iestādes var aprēķināt K_{IRB} saistībā ar pamatā esošajiem vērtspapīrošanas riska darījumiem saskaņā ar 3. nodaļu paredzētajiem noteikumiem. Šajā nolūkā riska darījumus ar privātpersonām vai MVU uzskata par nopirktiem privātpersonu vai MVU debitoru parādiem, un ar privātpersonām vai MVU nesaistītus riska darījumus uzskata par nopirktiem komercsabiedrību debitoru parādiem.
- (5) Atgūstamās vērtības samazinājuma riskam saistībā ar vērtspapīrošanas pamatā esošajiem riska darījumiem iestādes K_{IRB} aprēķina atsevišķi, ja atgūstamās vērtības samazinājuma risks šādiem riska darījumiem ir būtisks.

Ja zaudējumus no atgūstamās vērtības samazinājuma riska un kredītriska vērtspapīrošanā apvieno, 3. apakšiedaļas nolūkā iestādes apvieno attiecīgo K_{IRB} atgūstamās vērtības samazinājuma riskam un kredītriskam vienā K_{IRB} . Ja kredītriska vai atgūstamās vērtības samazinājuma riska segšanai ir viens vienots rezerves fonds vai virsnodrošināšana, to var uzskatīt par norādi, ka šie riski ir apvienoti.

Ja atgūstamās vērtības samazinājuma risks un kredītrisks vērtspapīrošanā nav apvienoti, iestādes maina iepriekšējā punktā paredzēto režīmu, lai piesardzīgi apvienotu attiecīgo K_{IRB} atgūstamās vērtības samazinājuma riskam un kredītriskam.
- (6) Ja iestāde saskaņā ar 3. apakšiedaļu piemēro SEC-SA, tā aprēķina K_{SA} , riska darījumu riska svērtās vērtības, kas pamatā esošajiem riska darījumiem būtu aprēķinātas saskaņā ar 2. nodaļu tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti, reizinot ar 8 % un dalot ar pamatā esošo riska darījumu vērtību. K_{SA} izsaka kā decimāldaļskaitli no nulles līdz vienam.

Šā punkta nolūkā iestādes pamatā esošo riska darījumu vērtību aprēķina, neveicot konkrētu kredītriska korekciju un papildu vērtības korekciju savstarpējo ieskaitu saskaņā ar 34. un 110. pantu un citus pašu kapitāla samazinājumus.

- (7) Šā panta 1. līdz 6. punkta nolūkā, ja vērtspapīrošanas struktūra ietver *SSPE* izmantošanu, visus *SSPE* riska darījumus saistībā ar vērtspapīrošanu uzskata par pamatā esošajiem riska darījumiem. Neskarot iepriekš minēto, iestāde var izslēgt *SPE* riska darījumus no pamatā esošo riska darījumu portfeļa K_{IRB} vai K_{SA} aprēķināšanas vajadzībām, ja risks, kas izriet no *SPE* riska darījumiem, ir nebūtisks vai ja tas neietekmē iestādes vērtspapīrošanas pozīciju.

Fondētās sintētiskās vērtspapīrošanas gadījumā jebkurus būtiskus ieņēmumus, kuri gūti, emitējot *SPE* ar kredītrisku saistītas parādzīmes vai citus fondētos vērtspapīrus, kas kalpo kā nodrošinājums vērtspapīrošanas pozīciju atmaksāšanai, iekļauj K_{IRB} vai K_{SA} aprēķinā, ja nodrošinājuma kredītriskam piemēro zaudējumu sadali pa laidieniem.

- (8) Šā panta 5. punkta trešās daļas nolūkā EBI saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. pantu izdod pamatnostādnes par piemērotākajām metodēm, kā apvienot K_{IRB} atgūstamās vērtības samazinājuma riskam un kredītriskam, ja šie riski vērtspapīrošanā nav apvienoti.

256. pants

Piesaistes punkta (A) un atsaistes punkta (D) noteikšana

- (1) Šīs iedaļas 3. apakšiedaļas nolūkā iestādes nosaka piesaistes punktu (A) robežvērtībā, no kuras pamatā esošo riska darījumu portfeļa zaudējumus sāktu attiecināt uz attiecīgo vērtspapīrošanas pozīciju.

Piesaistes punktu (A) izsaka kā decimāldaļskaitli no nulles līdz vienam, un tas ir vienāds ar lielāko no šādiem rādītājiem – nulle vai attiecība starp vērtspapīrošanas pamatā esošo riska darījumu portfeļa neatmaksāto atlikumu, no kura atskaitīts neatmaksātais atlikums par visiem laidieniem, kas ir augstākas prioritātes vai līdzvērtīgi ar laidieniem, kurš ietver attiecīgo vērtspapīrošanas pozīciju, un visu vērtspapīrošanas pamatā esošo riska darījumu neatmaksāto atlikumu.

- (2) Šīs iedaļas 3. apakšiedaļas nolūkā iestādes nosaka atsaistes punktu (D) robežvērtībā, kurā pamatā esošo riska darījumu portfeļa zaudējumi radītu pilnīgu pamatsummas zaudēšanu par laidieniem, kas ietver attiecīgo vērtspapīrošanas pozīciju.

Atsaistes punktu (D) izsaka kā decimāldaļskaitli no nulles līdz vienam, un tas ir vienāds ar lielāko no šādiem rādītājiem – nulle vai attiecība starp vērtspapīrošanas pamatā esošo riska darījumu portfeļa neatmaksāto atlikumu, no kura atskaitīts neatmaksātais atlikums par visiem laidieniem, kas ir augstākas prioritātes nekā laidieni, kurš ietver attiecīgo vērtspapīrošanas pozīciju, un visu vērtspapīrošanas pamatā esošo riska darījumu neatmaksāto atlikumu.

- (3) Šā panta 1. un 2. punkta nolūkā iestādes virsnodrošināšanu un fondētos rezerves kontus uzskata par laidieniem un aktīvus, kas veido šādus rezerves kontus, – par pamatā esošajiem riska darījumiem.

- (4) Šā panta 1. un 2. punkta nolūkā iestādes neņem vērā nefondētos rezerves kontus un aktīvus, kas nenodrošina kredītkvalitātes uzlabojumus, piemēram, tos, kas sniedz tikai likviditātes atbalstu, valūtas vai procentu likmju mijmaiņas līgumus un naudas nodrošinājuma kontus saistībā ar minētajām vērtspapīrošanas pozīcijām. Attiecībā uz

fondētiem rezerves kontiem un aktīviem, kas nodrošina kredītkvalitātes uzlabojumus, iestāde par vērtspapīrošanas pozīcijām uzskata tikai to minēto kontu vai aktīvu daļu, kas ir zaudējumus sedzoši.

257. pants

Laidiena termiņa (M_T) noteikšana

- (1) Šīs iedaļas 3. apakšiedaļas nolūkā un ievērojot 3. punktu, iestādes var noteikt laidiena termiņu (M_T) vai nu kā:

- (a) laidiena ietvaros veicamo līguma maksājumu vidējo svērto termiņu saskaņā ar šādu formulu:

$$M_T = \sum_t t \cdot CF_t / \sum_t CF_t,$$

kur CF_t ir visi līguma maksājumi (pamatsumma, procenti un maksas), kas aizdevuma ņēmējam jāmaksā t periodā; vai

- (b) laidiena galīgo juridiski noteikto termiņu saskaņā ar šādu formulu:

$$M_T = 1 + (M_L - 1) \cdot 80\%,$$

kur M_L ir laidiena galīgais juridiski noteiktais termiņš.

- (2) Atkāpjoties no 1. punkta, iestādes laidiena termiņa (M_T) noteikšanai izmanto vienīgi laidiena galīgo juridiski noteikto termiņu saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu, ja laidiena ietvaros veicamie līguma maksājumi ir nosacīti vai atkarīgi no pamatā esošo riska darījumu faktiskajiem rezultātiem.
- (3) Šā panta 1. un 2. punkta nolūkā laidiena termiņa (M_T) noteikšanai visos gadījumos ievēro viena gada minimālo robežvērtību un piecu gadu maksimālo robežvērtību.
- (4) Ja iestādei saskaņā ar līgumu var rasties pakļautība iespējamiem zaudējumiem no pamatā esošajiem riska darījumiem, iestāde nosaka vērtspapīrošanas pozīcijas termiņu, ņemot vērā šādu pamatā esošo riska darījumu ilgāko termiņu. Attiecībā uz atjaunojamiem riska darījumiem piemēro riska darījuma ilgāko līgumā iespējamo atlikušo termiņu, ko varētu pievienot atjaunošanas periodā.

3. APAKŠIEDAĻA

RISKA DARĪJUMU RISKA SVĒRTO VĒRTĪBU APRĒĶINĀŠANAS METODES

258. pants

Nosacījumi uz iekšējiem reitingiem balstītās pieejas (SEC-IRBA) izmantošanai

- (1) Iestādes izmanto SEC-IRBA, lai aprēķinātu riska darījumu riska svērto vērtību attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīciju, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
- (a) pozīcija ir nodrošināta ar IRB portfeli vai jauktu portfeli, ja pēdējā minētajā gadījumā iestāde spēj aprēķināt K_{IRB} saskaņā ar 3. iedaļu par vismaz 95 % no pamatā esošo riska darījumu riska svērtās vērtības;
- (b) publiski ir pieejama pietiekama informācija saistībā ar vērtspapīrošanas pamatā esošajiem riska darījumiem, lai iestāde varētu aprēķināt K_{IRB} ; un

- (c) iestādei nav saskaņā ar 2. punktu liegts izmantot *SEC-IRBA* saistībā ar noteiktu vērtspapīrošanas pozīciju.
- (2) Kompetentās iestādes katrā atsevišķā gadījumā var liegt izmantot *SEC-IRBA*, ja vērtspapīrošanai ir ļoti sarežģītas vai riskantas iezīmes. Šajā nolūkā turpmāk minēto var uzskatīt par ļoti sarežģītām vai riskantām iezīmēm:
- (a) kredīt kvalitātes uzlabojumi, ko var mazināt citi iemesli, nevis portfeļa zaudējumi, kas izriet no pamatsummas vai procentu nemaksāšanas;
 - (b) pamatā esošo riska darījumu portfeļi ar augstu iekšējās korelācijas pakāpi, jo riska darījumi ir koncentrēti vienā nozarē vai ģeogrāfiskajā apgabalā;
 - (c) darījumi, kuriem vērtspapīrošanas pozīciju atmaksāšana ir ļoti atkarīga no riska faktoriem, kas nav atspoguļoti K_{IRB} ; vai
 - (d) ļoti sarežģīts zaudējumu sadalījums starp laidieniem.

259. pants

Riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšana saskaņā ar SEC-IRBA

- (1) Saskaņā ar *SEC-IRBA* riska darījumu riska svērto vērtību vērtspapīrošanas pozīcijai aprēķina, pozīcijas riska darījuma vērtību, kas aprēķināta saskaņā ar 248. pantu, reizinot ar piemērojamo riska pakāpi, kura noteikta šādi, visos gadījumos ievērojot 15 % minimālo robežvērtību:

$$RW = 1250\%, \quad \text{ja } D \leq K_{IRB}$$

$$RW = 12,5 \cdot K_{SSFA(K_{IRB})}, \quad \text{ja } A \geq K_{IRB}$$

$$RW = \left[\left(\frac{K_{IRB} - A}{D - A} \right) \cdot 12,5 \right] + \left[\left(\frac{D - K_{IRB}}{D - A} \right) \cdot 12,5 \cdot K_{SSFA(K_{IRB})} \right] \quad , \text{ ja } A < K_{IRB} < D$$

kur:

K_{IRB} ir pamatā esošo riska darījumu portfeļa kapitāla prasība, kā noteikts 255. pantā;

D ir atsaistes punkts, kas noteikts saskaņā ar 256. pantu;

A ir piesaistes punkts, kas noteikts saskaņā ar 256. pantu.

$$K_{SSFA(K_{IRB})} = \frac{e^{a \cdot u} - e^{a \cdot l}}{a(u - l)}$$

kur:

$$a = -(1 / (p \cdot K_{IRB}))$$

$$u = D - K_{IRB}$$

$$l = \max (A - K_{IRB}; 0),$$

kur:

$$p = \max [0,3; (A + B \cdot (1/N) + C \cdot K_{IRB} + D \cdot LGD + E \cdot MT)],$$

kur:

N ir pamatā esošo riska darījumu portfelī iekļauto riska darījumu efektīvais skaits, kas aprēķināts saskaņā ar 4. punktu;

LGD ir pamatā esošo riska darījumu portfeli iekļauto riska darījumu svērtie vidējie saistību neizpildes zaudējumi, kas aprēķināti saskaņā ar 5. punktu;

MT ir laidiena termiņš, kas noteikts saskaņā ar 257. pantu;

A, B, C, D un E parametrus nosaka saskaņā ar šādu atsauču tabulu:

		A	B	C	D	E
Korporatīvie	Augstākas prioritātes, granulāri (N ≥ 25)	0	3,56	-1,85	0,55	0,07
	Augstākas prioritātes, negranulāri (N < 25)	0,11	2,61	-2,91	0,68	0,07
	Nav augstākas prioritātes, granulāri (N ≥ 25)	0,16	2,87	-1,03	0,21	0,07
	Nav augstākas prioritātes, negranulāri (N < 25)	0,22	2,35	-2,46	0,48	0,07
Privātpersonas vai MVU	Augstākas prioritātes	0	0	-7,48	0,71	0,24
	Nav augstākas prioritātes	0	0	-5,78	0,55	0,27

- (2) Ja pamatā esošais *IRB* portfelis ietver gan darījumus ar privātpersonām vai MVU, gan ar privātpersonām vai MVU nesaistītus darījumus, portfeli sadala vienā privātpersonu vai MVU un vienā ar privātpersonām vai MVU nesaistītā apakšportfelī, un katram apakšportfelim aplēš atsevišķu parametru p (un atbilstošos ievaddatu parametrus N, K_{IRB} un LGD). Pēc tam darījumam aprēķina vidējo svērto parametru p, pamatojoties uz katra apakšportfeļa parametriem p un riska darījumu nominālo apmēru katrā apakšportfelī.
- (3) Ja iestāde piemēro *SEC-IRBA* jauktam portfelim, parametra p aprēķinu balsta tikai uz pamatā esošajiem riska darījumiem, kam piemēro *IRB* pieeju. Šajā nolūkā neņem vērā pamatā esošos riska darījumus, kam piemēro standartizēto pieeju.
- (4) Riska darījumu efektīvo skaitu (N) aprēķina šādi:

$$N = \frac{(\sum_i EAD_i)^2}{\sum_i EAD_i^2}$$

kur EAD_i ir pakļautība riskam saistību neizpildes gadījumā saistībā ar portfeļa i instrumentu.

Vairākus riska darījumus ar vienu parādnieku konsolidē un uzskata par vienu riska darījumu.

- (5) Riska darījumu svērtos vidējos LGD aprēķina šādi:

$$LGD = \frac{\sum_i LGD_i \cdot EAD_i}{\sum_i EAD_i}$$

kur LGD_i ir vidējie LGD saistībā ar visiem riska darījumiem ar i parādnieku.

Ja nopirkto debitoru parādu kredītrisku un atgūstamās vērtības samazinājuma risku vērtspapīrošanā pārvalda apvienoti, LGD ievaddati kredītriskam atbilst LGD svērtajam vidējam rādītājam, bet atgūstamās vērtības samazinājuma riskam – 100 % LGD. Riska pakāpes ir atsevišķās *IRB* kapitāla prasības attiecīgi kredītriskam un atgūstamās vērtības samazinājuma riskam. Šajā nolūkā vienu vienotu rezerves fondu vai virsnodrošināšanu, kas ir pieejami, lai segtu zaudējumus no kredītriska vai saistību neizpildes riska, var uzskatīt par norādi, ka šos riskus pārvalda apvienoti.

- (6) Ja portfeļa lielākā pamatā esošo riska darījumu daļa (C_1) nepārsniedz 3 %, iestādes var izmantot šādu vienkāršotu metodi, lai aprēķinātu N un riska darījumu svērtu vidējo LGD:

$$N = \left(C_1 \cdot C_m + \left(\frac{C_m - C_1}{m - 1} \right) \cdot \max\{1 - m \cdot C_1, 0\} \right)^{-1}$$

LGD = 0,50,

kur:

C_m ir portfeļa daļa, kas atbilst lielāko m riska darījumu summai (piemēram, 15 % daļa atbilst 0,15 vērtībai); un

m nosaka iestāde.

Ja ir pieejama tikai C_1 un šī summa nepārsniedz 0,03, tad iestāde var noteikt LGD kā 0,50 un N kā $1/C_1$.

- (7) Ja pozīcija ir balstīta uz jauktu portfeli un iestāde spēj saskaņā ar 258. panta 1. punkta a) apakšpunktu aprēķināt K_{IRB} vismaz 95 % no pamatā esošo riska darījumu vērtībām, kapitāla prasību pamatā esošajam riska darījumu portfelim tā aprēķina šādi:

$$d \cdot K_{IRB} + (1-d) \cdot K_{SA},$$

kur:

d ir procentuālā attiecība starp riska darījumu vērtību tiem pamatā esošajiem riska darījumiem, kuriem banka var aprēķināt K_{IRB} , un riska darījumu vērtību visiem pamatā esošajiem riska darījumiem; un

K_{IRB} un K_{SA} ir tādas, kā noteikts 255. pantā.

- (8) Ja iestādei ir vērtspapīrošanas pozīcija atvasināta instrumenta veidā, iestāde šim atvasinātajam instrumentam var piešķirt izsecināto riska pakāpi, kas ir vienāda ar atsaucē pozīcijas riska pakāpi, kuru aprēķina saskaņā ar šo pantu.

Pirmās daļas nolūkā atsaucē pozīcija ir pozīcija, kas visos aspektos ir līdzvērtīga atvasinātajam instrumentam vai, ja šādas līdzvērtīgas pozīcijas nav, – pozīcija, kas ir tieši pakārtota atvasinātajam instrumentam.

260. pants

Pieeja VPS vērtspapīrošanai saskaņā ar SEC-IRBA

Saskaņā ar *SEC-IRBA* riska pakāpi VPS vērtspapīrošanas pozīcijai aprēķina saskaņā ar 259. pantu, ņemot vērā šādas izmaiņas:

riska pakāpes minimālā robežvērtība augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijām = 10 %

$$p = \max [0,3; 0,5 \cdot (A + B \cdot (1/N) + C \cdot K_{IRB} + D \cdot LGD + E \cdot MT)]$$

261. pants

Riska darījumu riska svērtu vērtību aprēķināšana saskaņā ar uz ārējiem reitingiem balstīto pieeju (SEC-ERBA)

- (1) Saskaņā ar SEC-ERBA riska darījumu riska svērtu vērtību vērtspapīrošanas pozīcijai aprēķina, pozīcijas riska darījuma vērtību, kas aprēķināta saskaņā ar 248. pantu, reizinot ar piemērojamo riska pakāpi saskaņā ar šo pantu.
- (2) Riska darījumiem ar īstermiņa kredītnovērtējumiem vai ja uz īstermiņa kredītnovērtējumu balstīto reitingu var izsecināt saskaņā ar 7. punktu, piemēro šādas riska pakāpes:

1. tabula

Kredītkvalitātes pakāpe	1	2	3	Visi pārējie reitingi
Riska pakāpe	15 %	50 %	100 %	1250 %

- (3) Riska darījumiem ar ilgtermiņa kredītnovērtējumiem vai ja uz ilgtermiņa kredītnovērtējumu balstīto reitingu var izsecināt saskaņā ar 7. punktu, piemēro 2. tabulā noteiktās riska pakāpes, kas attiecīgi koriģētas, ievērojot laidiena termiņu (Mt) saskaņā ar 257. pantu un 4. punktu un laidiena apmēru laidieniem, kas nav augstākas prioritātes, saskaņā ar 5. punktu:

2. tabula

Kredītkvalitātes pakāpe	Augstākas prioritātes laidiens		(Plāns) laidiens, kas nav augstākas prioritātes	
	<i>Laidiena termiņš (M_T)</i>		<i>Laidiena termiņš (M_T)</i>	
	<i>1 gads</i>	<i>5 gadi</i>	<i>1 gads</i>	<i>5 gadi</i>
1	15 %	20 %	15 %	70 %
2	15 %	30 %	15 %	90 %
3	25 %	40 %	30 %	120 %
4	30 %	45 %	40 %	140 %
5	40 %	50 %	60 %	160 %
6	50 %	65 %	80 %	180 %
7	60 %	70 %	120 %	210 %
8	75 %	90 %	170 %	260 %
9	90 %	105 %	220 %	310 %
10	120 %	140 %	330 %	420 %
11	140 %	160 %	470 %	580 %
12	160 %	180 %	620 %	760 %
13	200 %	225 %	750 %	860 %
14	250 %	280 %	900 %	950 %
15	310 %	340 %	1050 %	1050 %
16	380 %	420 %	1130 %	1130 %
17	460 %	505 %	1250 %	1250 %
Visas pārējās	1250 %	1250 %	1250 %	1250 %

- (4) Lai noteiktu riska pakāpi laidieniem, kuru termiņš ir no 1 gada līdz 5 gadiem, iestādes izmanto lineāro interpolāciju starp riska pakāpēm, kas piemērojamas attiecīgi viena gada un piecu gadu termiņam saskaņā ar 2. tabulu.
- (5) Lai noteiktu laidiena apmēru, riska pakāpi laidieniem, kas nav augstākas prioritātes, iestādes aprēķina šādi:
- $$RW = [RW \text{ pēc korekcijas, ievērojot termiņu, saskaņā ar 4. punktu}] \cdot [1 - \min(T; 50\%)],$$
- kur:
- T = laidiena apmērs, ko mēra kā $D - A$,
- kur:
- D ir atsaistes punkts, kas noteikts saskaņā ar 256. pantu;
- A ir piesaistes punkts, kas noteikts saskaņā ar 256. pantu.
- (6) Laidieniem, kas nav augstākas prioritātes, riska pakāpi, kura izriet no 3.–5. punkta, piemēro 15 % minimālo robežvērtību. Turklāt aprēķinātā riska pakāpe nedrīkst būt zemāka par riska pakāpi, kas atbilst hipotētiskam augstākas prioritātes laidienam tajā pašā vērtspapīrošanā ar tādu pašu kredītnovērtējumu un termiņu.
- (7) Lai izmantotu izsecinātos reitingus, iestādes pozīcijai bez reitinga piešķir tādu izsecināto reitingu, kas ir vienāds ar kredītnovērtējumu atsaucē pozīcijai ar reitingu, kura atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:

- (a) atsaucē pozīcija visos aspektos ir līdzvērtīga vērtspapīrošanas pozīcijai bez reitinga vai, ja nav līdzvērtīgas reitinga pozīcijas, atsaucē pozīcija ir tieši pakārtota pozīcijai bez reitinga;
- (b) atsaucē pozīcijai nav tāda veida trešo personu garantiju vai citu kredītkvalitātes uzlabojumu, kas nav pieejami pozīcijai bez reitinga;
- (c) atsaucē pozīcijas termiņš ir vienāds ar vai ilgāks par attiecīgās pozīcijas bez reitinga termiņu;
- (d) visus izsecinātos reitingus pastāvīgi atjaunina, lai atspoguļotu jebkādas izmaiņas atsaucē pozīcijas kredītnovērtējumā.

262. pants

Pieeja STS vērtspapīrošanai saskaņā ar SEC-ERBA

- (1) Saskaņā ar SEC-ERBA riska pakāpi VPS vērtspapīrošanas pozīcijai aprēķina saskaņā ar 261. pantu, ņemot vērā šajā pantā noteiktās izmaiņas.
- (2) Riska darījumiem ar īstermiņa kredītnovērtējumiem vai ja uz īstermiņa kredītnovērtējumu balstīto reitingu var izsecināt saskaņā ar 261. panta 7. punktu, piemēro šādas riska pakāpes:

3. tabula

Kredītkvalitātes pakāpe	1	2	3	Visi pārējie reitingi
Riska pakāpe	10 %	35 %	70 %	1250 %

- (3) Riska darījumiem ar ilgtermiņa kredītnovērtējumiem vai ja uz ilgtermiņa kredītnovērtējumu balstīto reitingu var izsecināt saskaņā ar 261. panta 7. punktu, riska pakāpes nosaka saskaņā ar 4. tabulu, tās koriģējot atbilstoši laidiena termiņam (Mt) saskaņā ar 257. pantu un 261. panta 4. punktu un laidiena apmēram laidieniem, kas nav augstākas prioritātes, saskaņā ar 261. panta 5. punktu:

4. tabula

Kredītkvalitātes pakāpe	Augstākas prioritātes laidiens		(Plāns) laidiens, kas nav augstākas prioritātes	
	<i>Laidiena termiņš (M_T)</i>		<i>Laidiena termiņš (M_T)</i>	
	<i>1 gads</i>	<i>5 gadi</i>	<i>1 gads</i>	<i>5 gadi</i>
1	10 %	15 %	15 %	50 %
2	10 %	20 %	15 %	55 %
3	15 %	25 %	20 %	75 %
4	20 %	30 %	25 %	90 %
5	25 %	35 %	40 %	105 %
6	35 %	45 %	55 %	120 %
7	40 %	45 %	80 %	140 %
8	55 %	65 %	120 %	185 %
9	65 %	75 %	155 %	220 %
10	85 %	100 %	235 %	300 %
11	105 %	120 %	355 %	440 %
12	120 %	135 %	470 %	580 %
13	150 %	170 %	570 %	650 %
14	210 %	235 %	755 %	800 %
15	260 %	285 %	880 %	880 %
16	320 %	355 %	950 %	950 %
17	395 %	430 %	1250 %	1250 %
Visas pārējās	1250 %	1250 %	1250 %	1250 %

263. pants

Riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšana saskaņā ar standartizēto pieeju (SEC-SA)

- (1) Saskaņā ar SEC-SA riska darījumu riska svērto vērtību vērtspapīrošanas pozīcijai aprēķina, pozīcijas riska darījuma vērtību, kas aprēķināta saskaņā ar 248. pantu, reizinot ar piemērojamo riska pakāpi, kura noteikta šādi, visos gadījumos ievērojot 15 % minimālo robežvērtību:

$$RW = 1250 \%,$$

$$\text{ja } D \leq K_A$$

$$RW = 12,5 \cdot K_{SSFA(K_A)},$$

$$\text{ja } A \geq K_A$$

$$RW = \left[\left(\frac{K_A - A}{D - A} \right) \cdot 12,5 \right] + \left[\left(\frac{D - K_A}{D - A} \right) \cdot 12,5 \cdot K_{SSFA(K_A)} \right]$$

$$\text{, ja } A < K_A < D,$$

kur:

D ir atsaistes punkts, kas noteikts saskaņā ar 256. pantu;

A ir piesaistes punkts, kas noteikts saskaņā ar 256. pantu.

K_A ir parametrs, kuru aprēķina saskaņā ar 2. punktu.

$$K_{SSFA(K_A)} = \frac{e^{a \cdot u} - e^{a \cdot l}}{a(u - l)}$$

kur:

$$a = -(1 / (p * K_A))$$

$$u = D - K_A$$

$$l = \max (A - K_A; 0),$$

$p = 1$ vērtspapīrošanas riska darījums, kas nav atkārtotas vērtspapīrošanas riska darījums.

- (2) Šā panta 1. punkta nolūkā K_A aprēķina šādi:

$$K_A = (1 - W) \cdot K_{SA} + W \cdot 0.5$$

kur:

K_{SA} ir pamatā esošā portfeļa kapitāla prasība, kā noteikts 255. pantā;

W = attiecība starp nominālvērtības summu riska darījumiem, kuru saistības netiek pildītas, t un visu pamatā esošo riska darījumu nominālvērtību. Šajā nolūkā riska darījums, kura saistības netiek pildītas, ir pamatā esošs riska darījums, kas atbilst kādam no šādiem nosacījumiem: i) kura termiņš nokavēts par 90 vai vairāk dienām; ii) kurš atrodas bankrota vai maksātnespējas procesā; iii) kurš atrodas piespiedu atsavināšanas vai līdzīgā procesā; vai iv) kura saistības netiek pildītas saskaņā ar vērtspapīrošanas dokumentāciju.

Ja iestādei nav zināms kavējumu statuss 5 % vai mazāk pamatā esošo riska darījumu portfelī, iestāde var izmantot SEC-SA ar šādu pielāgojumu, aprēķinot K_A :

$$K_A = \left(\frac{EAD_{\text{Subpool 1 where W known}}}{EAD_{\text{Total}}} \times K_A^{\text{Subpool 1 where w known}} \right) + \frac{EAD_{\text{Subpool 2 where W unknown}}}{EAD_{\text{Total}}}$$

Ja iestādei nav zināms kavējumu statuss vairāk nekā 5 % no portfeļa pamatā esošajiem riska darījumiem, vērtspapīrošanas pozīcijas riska pakāpe ir 1250 %.

- (3) Ja iestādei ir vērtspapīrošanas pozīcija atvasināta instrumenta veidā, iestāde šim atvasinātajam instrumentam var piešķirt izsecināto riska pakāpi, kas ir vienāda ar atsaucē pozīcijas riska pakāpi, kuru aprēķina saskaņā ar šo pantu.

Šīs punkta nolūkā atsaucē pozīcija ir pozīcija, kas visos aspektos ir līdzvērtīga atvasinātajam instrumentam vai, ja šādas līdzvērtīgas pozīcijas nav, – pozīcija, kas ir tieši pakārtota atvasinātajam instrumentam.

264. pants

Pieeja VPS vērtspapīrošanai saskaņā ar SEC-SA

Saskaņā ar SEC-SA riska pakāpi VPS vērtspapīrošanas pozīcijai aprēķina saskaņā ar 263. pantu, ņemot vērā šādas izmaiņas:

riska pakāpes minimālā robežvērtība augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijām = 10 %

$$p = 0,5$$

Iekšējā novērtējumu pieejas (IAA) darbības joma un operacionālās prasības

- (1) Iestādes var aprēķināt riska darījumu riska svērtās vērtības ABKV programmu pozīcijām bez reitinga atbilstīgi IAA saskaņā ar 266. pantu, ja kompetentās iestādes tām ir piešķirušas atļauju saskaņā ar 2. punktu.
- (2) Kompetentās iestādes var piešķirt iestādēm atļauju izmantot IAA skaidri noteiktā piemērošanas jomā, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - (a) visas ABKV programmā emitēto komerciālo vērtspapīru pozīcijas ir pozīcijas ar reitingu;
 - (b) pozīcijas kredītkvalitātes iekšējais novērtējums atspoguļo vienas vai vairāku ĀKNI publiski pieejamu novērtēšanas metodoloģiju tāda paša veida vērtspapīrošanas pozīciju vai pamatā esošo riska darījumu reitingu noteikšanai;
 - (c) iestādes iekšējās novērtēšanas process ir vismaz tikpat konservatīvs kā to ĀKNI publiski pieejamie novērtējumi, kuras ir sniegušas ārējo reitingu ABKV programmā emitētajiem komerciālajiem vērtspapīriem, jo īpaši attiecībā uz stresa faktoriem un citiem attiecīgiem kvantitatīviem elementiem;
 - (d) iestādes iekšējās novērtēšanas metodoloģijā ņem vērā to ĀKNI visas attiecīgās publiski pieejamās novērtēšanas metodoloģijas, kuras sniedz reitingu ABKV programmas komerciālajiem vērtspapīriem, un paredz reitinga pakāpes atbilstīgi ĀKNI kredītnovērtējumiem. Iestāde savā iekšējā uzskaitē dokumentē paskaidrojumu, kurā aprakstīts, kā ir izpildītas šā punkta prasības, un regulāri atjaunina šo paskaidrojumu;
 - (e) iestāde iekšējās riska pārvaldības nolūkā izmanto iekšējā novērtējumu metodoloģiju, tostarp lēmumu pieņemšanā, informācijā vadībai un iekšējā kapitāla sadales procesos;
 - (f) iekšējie vai ārējie revidenti, ĀKNI vai iestādes iekšējā kredītzraudzības vai riska pārvaldības struktūrvienība regulāri pārskata iekšējā novērtējuma procesu un iestādes ABKV programmas riska darījumu kredītkvalitātes iekšējo novērtējumu kvalitāti;
 - (g) iestāde seko savu iekšējo reitingu sniegtajiem rezultātiem laika gaitā, lai novērtētu savas iekšējā novērtējuma metodoloģijas darbības rezultātus, un nepieciešamības gadījumā veic šīs metodoloģijas korekcijas, ja riska darījumu rezultāti regulāri atšķiras no iekšējo reitingu paredzētajiem;
 - (h) ABKV programmā ir iekļauti sākotnējās izvietošanas un pasīvu pārvaldības standarti programmas administratoram paredzētu vadlīniju veidā vismaz par:
 - i) aktīvu atbilstības kritērijiem saskaņā ar i) daļu;
 - ii) to riska darījumu veidiem un naudas vērtību, kas izriet no likviditātes līgumiem un kredītkvalitātes uzlabojumiem;
 - iii) zaudējumu sadali starp ABKV programmas vērtspapīrošanas pozīcijām;
 - iv) aktīvu juridisko un ekonomisko nodalīšanu no struktūras, kas šos aktīvus pārdod;
 - (i) aktīvu atbilstības kritēriji ABKV programmā vismaz:

- i) nepieļauj iespēju iegādāties aktīvus, kuriem ir būtisks kavējums vai kuriem netiek pildītas saistības;
 - ii) ierobežo pārmērīgu koncentrēšanos uz vienu parādnieku vai ģeogrāfisko apgabalu;
 - iii) ierobežo iegādājamo aktīvu termiņu;
- (j) pārdevēja kredītriska un komercdarbības profila analīzi veic, ietverot vismaz novērtējumu par pārdevēja:
 - i) iepriekšējiem un paredzamajiem turpmākajiem finanšu rezultātiem;
 - ii) esošo stāvokli tirgū un paredzamo turpmāko konkurētspēju;
 - iii) sviru, naudas plūsmu, procentu segumu un parāda reitingu;
 - iv) sākotnējās izvietojšanas standartiem, apkalpošanas spēju un iekasēšanas procesiem;
- (k) ABKV programmai ir iekasēšanas politikas un procesi, kuros ņemta vērā parādus apkalpojošās sabiedrības darbības spēja un kredīt kvalitāte, un tā ietver iezīmes, kas mazina pārdevēja un parādus apkalpojošās sabiedrības ar darbību saistītos riskus. Šā apakšpunkta nolūkā ar darbību saistītos riskus var mazināt, izmantojot iedarbinātājmehānismus, kuru pamatā ir pārdevēja vai parādus apkalpojošās sabiedrības pašreizējā kredīt kvalitāte, lai novērstu līdzekļu sajaukšanos pārdevēja vai parādus apkalpojošās sabiedrības saistību neizpildes gadījumā;
- (l) apkopoto zaudējumu aplēsē par aktīvu portfeli, kuru var iegādāties ABKV programmā, ņem vērā visus iespējamus riska avotus, piemēram, kredītrisku un atgūstamās vērtības samazinājuma risku;
- (m) ja pārdevēja nodrošināto kredīt kvalitātes uzlabojumu apjoms ir noteikts, pamatojoties tikai uz kredītzaudējumiem, un atgūstamās vērtības samazinājuma risks attiecīgajam aktīvu portfelim ir būtisks, ABKV programma ietver atsevišķu rezervi atgūstamās vērtības samazinājuma riskam;
- (n) nepieciešamo uzlabojumu līmeni ABKV programmā aprēķina, ņemot vērā vēsturisko informāciju par vairākiem gadiem, tostarp zaudējumus, kavējumus, atgūstamās vērtības samazinājumus un debitoru parādu apgrozības ātrumu;
- (o) ABKV programmā iekļauj strukturālus mehānismus riska darījumu iegādei, lai mazinātu pamatā esošā portfeļa iespējamo kredīt kvalitātes pasliktināšanos. Šādi mehānismi var ietvert izbeigšanas iedarbinātājmehānismus, kas noteikti konkrētam riska darījumu portfelim;
- (p) iestāde izvērtē pamatā esošā aktīvu portfeļa īpašības, piemēram, vidējo svērto kredītvērtējumu, un nosaka koncentrēšanos uz atsevišķu parādnieku vai ģeogrāfisko reģionu un aktīvu portfeļa granularitāti.
- (3) Ja iestādes iekšējie revidenti, kredītu uzraudzības vai riska pārvaldības struktūrvienības veic pārskatīšanu, kas paredzēta 2. punkta f) apakšpunktā, tad šīm struktūrvienībām ir jābūt neatkarīgām no iestādes iekšējām struktūrvienībām, kas nodarbojas ar ABKV programmas darbību un attiecībām ar klientiem.
- (4) Iestādes, kuras ir saņēmušas atļauju izmantot IAA, neatgriežas pie citu metožu izmantošanas attiecībā uz pozīcijām, kas ietilpst IAA piemērošanas jomā, izņemot gadījumus, kad ir izpildīti visi šie nosacījumi:

- (a) iestāde ir pietiekami pierādījusi kompetentajai iestādei, ka iestādei ir pamatots iemesls to darīt;
- (b) iestāde ir saņēmusi kompetentās iestādes iepriekšēju atļauju.

266. pants

Riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšana saskaņā ar IAA

- (1) Saskaņā ar IAA iestāde ABKV pozīcijai bez reitinga piešķir vienu no reitingu kategorijām, kas noteiktas 265. panta 2. punkta d) apakšpunktā, pamatojoties uz tās iekšējo novērtējumu. Pozīcijai tiek piešķirts atvasināts reitings, kas ir vienāds ar kredītnovērtējumu, kurš atbilst šai reitingu kategorijai, kā noteikts 265. panta 2. punkta d) apakšpunktā.
- (2) Saskaņā ar 1. punktu atvasinātais reitings atbilst vismaz ieguldījumu kategorijai vai ir augstāks laikā, kad tas pirmoreiz tika piešķirts, un riska darījumu riska svērto vērtību aprēķina vajadzībām saskaņā ar attiecīgi 261. pantu vai 262. pantu ir pielīdzināms atbilstošam kredītnovērtējumam, ko sniegusi ĀKNI.

4. APAKŠIEDAĻA

VĒRTSPAPĪROŠANAS POZĪCIJU MAKSIMĀLĀS ROBEŽVĒRTĪBAS

267. pants

Maksimālā riska pakāpe augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijām – "caurskatīšanas" pieeja

- (1) Iestāde, kura visu laiku pārzina pamatā esošo riska darījumu sastāvu, augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijai var piešķirt maksimālo riska pakāpi, kas ir vienāda ar vidējo svērto riska pakāpi, kura būtu piemērojama pamatā esošajiem riska darījumiem, ja tie nebūtu vērtspapīroti.
- (2) Pamatā esošo riska darījumu portfeļu gadījumā, ja iestāde izmanto tikai standartizēto pieeju vai *IRB* pieeju, maksimālā riska pakāpe ir vienāda ar riska darījumu svērto vidējo riska pakāpi, kas tiktu piemērota pamatā esošajiem riska darījumiem saskaņā ar attiecīgi 2. vai 3. nodaļu tā, it kā tie nebūtu vērtspapīroti.

Jauktu portfeļu gadījumā maksimālo riska pakāpi aprēķina šādi:

- (a) ja iestāde piemēro *SEC-IRBA*, pamatā esošā portfeļa standartizētās pieejas daļai un *IRB* daļai katrai piešķir attiecīgi atbilstošās standartizētās pieejas riska pakāpi un *IRB* riska pakāpi;
- (b) ja iestāde piemēro *SEC-SA* vai *SEC-ERBA*, maksimālā riska pakāpe augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcijām ir vienāda ar pamatā esošo riska darījumu svērto vidējo riska pakāpi saskaņā ar standartizēto pieeju.
- (3) Šā panta nolūkā riska pakāpē, kas būtu piemērojama atbilstoši *IRB* pieejai saskaņā ar 3. nodaļu, ietver attiecību starp paredzamajiem zaudējumiem un pamatā esošo riska darījumu vērtību saistību nepildīšanas gadījumā, reizinātu ar 12,5.
- (4) Ja maksimālā riska pakāpe, kas aprēķināta saskaņā ar 1. punktu, atbilst zemākai riska pakāpei nekā riska pakāpju minimālās robežvērtības, kuras noteiktas attiecīgi 259. līdz 264. pantā, tā vietā izmanto pirmo no iepriekšminētajām.

Maksimālās kapitāla prasības

- (1) Iniciatoriestāde, sponsoriestāde vai cita iestāde, kas izmanto SEC-IRBA, vai iniciatoriestāde vai sponsoriestāde, kas izmanto SEC-ERBA vai SEC-SA, tās turētai vērtspapīrošanas pozīcijai var piemērot maksimālo kapitāla prasību, kas ir vienāda ar kapitāla prasībām, ko aprēķinātu saskaņā ar 2. vai 3. nodaļu attiecībā uz pamatā esošajiem riska darījumiem, ja tie nebūtu vērtspapīroti. Šā panta nolūkā IRB kapitāla prasība ietver paredzamo zaudējumu summu saistībā ar šiem riska darījumiem, ko aprēķina saskaņā ar 3. nodaļu, un neparedzēto zaudējumu summu, reizinātu ar koeficientu 1,06.
- (2) Jauktu portfeļu gadījumā maksimālo kapitāla prasību nosaka, aprēķinot pamatā esošo riska darījumu IRB un standartizētās pieejas daļu kapitāla prasību svērto vidējo lielumu saskaņā ar 1. punktu.
- (3) Maksimālā kapitāla prasība tiek iegūta, summu, kas aprēķināta saskaņā ar 1. vai 2. punktu, reizinot ar koeficientu P, ko aprēķina šādi:
 - (a) iestādei, kurai ir viena vai vairākas vērtspapīrošanas pozīcijas vienā laidienā, koeficients P ir vienāds ar minētajā laidienā iestādes turēto vērtspapīrošanas pozīciju nominālvērtības attiecību pret laidiena nominālvērtību;
 - (b) iestādei, kurai ir vērtspapīrošanas pozīcijas dažādos laidienos, koeficients P ir vienāds ar līdzdalības maksimālo proporciju visos laidienos. Šajā nolūkā līdzdalības proporciju katram no dažādajiem laidieniem aprēķina, kā noteikts a) apakšpunktā.
- (4) Aprēķinot maksimālo kapitāla prasību vērtspapīrošanas pozīcijai saskaņā ar šo pantu, visu peļņu no pārdošanas un kredītkvalitāti uzlabojošos procentu komponentus, kas izriet no vērtspapīrošanas darījuma, atskaita no pirmā līmeņa pamata kapitāla posteņiem saskaņā ar 36. panta 1. punkta k) apakšpunktu.

5. APAKŠIEDAĻA

DAŽĀDI NOTEIKUMI

Atkārtota vērtspapīrošana

- (1) Atkārtotas vērtspapīrošanas pozīcijai iestādes piemēro SEC-SA saskaņā ar 263. pantu ar šādām izmaiņām:
 - (a) $W = 0$ jebkuram riska darījumam ar vērtspapīrošanas laidienu riska darījumu pamatā esošajā portfelī;
 - (b) $p = 1,5$;
 - (c) izrietošajai riska pakāpei piemēro minimālo robežvērtību 100 % apmērā.
- (2) K_{SA} pamatā esošajiem vērtspapīrošanas riska darījumiem aprēķina saskaņā ar 2. apakšiedaļu.
- (3) Atkārtotas vērtspapīrošanas pozīcijām nepiemēro maksimālās kapitāla prasības, kas noteiktas 4. apakšiedaļā.

- (4) Ja pamatā esošo riska darījumu portfeli ir vērtspapīrošanas laidieni apvienojumā ar citu veidu aktīviem, parametru K_A nosaka kā atsevišķi par katru riska darījumu apakškomplektu aprēķināto K_A vidējo, kas svērts ar nominālvērtību.

270. pants

Augstākas prioritātes pozīcijas MVU vērtspapīrošanā

Iniciatoriestāde attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīciju var aprēķināt riska darījumu riska svērtās vērtības attiecīgi saskaņā ar 260., 262. vai 264. pantu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- (a) vērtspapīrošana atbilst [Vērtspapīrošanas regulas] 6. panta 2. punktā noteiktajām prasībām, izņemot minētā punkta a) apakšpunktu;
- (b) pozīcija ir kvalificējama kā augstākas prioritātes vērtspapīrošanas pozīcija;
- (c) vērtspapīrošana ir balstīta uz portfeli, ko veido riska darījumi ar sabiedrībām, ja vismaz 80 % no tiem portfeļa atlikuma izteiksmē vērtspapīrošanas emisijas brīdī ir MVU, kā definēts 501. pantā;
- (d) kredītrisks saistībā ar pozīcijām, kuras iniciatoriestāde nepatur, tiek pārvests, izmantojot garantiju vai atbalsta garantiju [pretgarantiju], kas atbilst prasībām attiecībā uz nefondēto kredītaizsardzību, kā noteikts 4. nodaļā par standartizēto pieeju kredītriskam;
- (e) attiecīgi galvotājs vai atbalsta galvotājs [pretgalvotājs] ir dalībvalsts centrālā valdība vai centrālā banka, daudzpusēja attīstības banka vai starptautiska organizācija, ja riska darījumi ar galvotāju vai atbalsta galvotāju [pretgalvotāju] saskaņā ar trešās daļas otro nodaļu kvalificējas 0 % riska pakāpei.

270.a pants

Papildu riska pakāpe

- (1) Ja iestāde kādā būtiskā aspektā nolaidības vai bezdarbības dēļ neatbilst [Vērtspapīrošanas regulas] 2. nodaļas prasībām, kompetentās iestādes piemēro samērīgu papildu riska pakāpi ne mazāk kā 250 % apmērā no riska pakāpes (maksimālā vērtība – 1250 %), ko piemēro attiecīgajām vērtspapīrošanas pozīcijām saskaņā ar attiecīgi 247. panta 6. punktu vai 337. panta 3. punktu. Papildu riska pakāpi pakāpeniski palielina ar katru nākamo reizi, kad ir pārkāpti uzticamības pārbaudes noteikumi. Kompetentās iestādes ņem vērā [Vērtspapīrošanas regulas] 4. panta 4. punktā minētos atbrīvojumus attiecībā uz atsevišķiem vērtspapīrošanas darījumiem, samazinot riska pakāpi, ko tās pretējā gadījumā saskaņā ar šo pantu piemērotu tādai vērtspapīrošanai, uz kuru attiecas [Vērtspapīrošanas regulas] 4. panta 4. punkts.
- (2) EBI izstrādā īstenošanas tehnisko standartu projektus ar mērķi veicināt uzraudzības prakses konvergenci saistībā ar šā panta 1. punkta īstenošanu, tostarp pasākumus, kas jāpiemēro uzticamības pārbaudes un riska pārvaldības pienākumu pārkāpuma gadījumā. EBI līdz 2014. gada 1. janvārim iesniedz šos īstenošanas tehnisko standartu projektus Komisijai.
- (3) Komisijai tiek piešķirtas pilnvaras pieņemt pirmajā daļā minētos īstenošanas tehniskos standartus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 15. pantu.

4. IEDAĻA

ĀRĒJIE KREDĪTNOVĒRTĒJUMI

270.b pants

ĀKNI veiktu kredītnovērtējumu izmantošana

Iestādes var izmantot kredītnovērtējumus, lai noteiktu vērtspapīrošanas pozīcijas riska pakāpi saskaņā ar šo nodaļu, vienīgi tad, ja kredītnovērtējumu ir izdevusi vai to ir apstiprinājusi ĀKNI saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1060/2009.

270.c pants

Prasības ĀKNI kredītnovērtējumiem

Lai aprēķinātu riska darījumu riska svērtās vērtības saskaņā ar 3. iedaļu, iestādes var izmantot ĀKNI kredītnovērtējumu vienīgi tad, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- (a) nav nesakritības starp kredītnovērtējumā atspoguļotajiem maksājumu veidiem un tiem maksājumu veidiem, uz kuriem kredītiestādei ir tiesības saskaņā ar līgumu, kas ir pamatā attiecīgajai vērtspapīrošanas pozīcijai;
- (b) ĀKNI publicē kredītnovērtējumus un informāciju par zaudējumu un naudas plūsmas analīzi, reitingu jutīgumu pret izmaiņām pamatā esošo reitingu pieņēmumos, tostarp par pamatā esošo riska darījumu rezultātiem, un procedūras, metodoloģijas, pieņēmumus un galvenos elementus, kas ir kredītnovērtējumu pamatā, saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1060/2009. Šā punkta nolūkā informāciju uzskata par publiski pieejamu, ja tā ir publicēta pieklūstamā formātā. Informācija, kas pieejama tikai ierobežotam skaitam sabiedrību, nav uzskatāma par publiski pieejamu;
- (c) kredītnovērtējumi tiek iekļauti ĀKNI pārejas matricā;
- (d) kredītnovērtējumi nav balstīti vai daļēji balstīti uz nefondēto atbalstu, kuru sniedz pati iestāde. Ja pozīcija ir balstīta vai daļēji balstīta uz nefondēto atbalstu, iestādei, aprēķinot riska darījumu riska svērtās vērtības šai pozīcijai saskaņā ar 3. iedaļu, šī pozīcija ir jāņem vērā tā, it kā tā būtu bez reitinga;
- (e) ĀKNI ir apņēmusies publicēt paskaidrojumus, kā pamatā esošo riska darījumu gūtie rezultāti ietekmē kredītnovērtējumu.

270.d pants

Kredītnovērtējumu izmantošana

- (1) Iestāde var norīkot vienu vai vairākas ĀKNI, kuru kredītnovērtējumus izmanto tās riska darījumu riska svērto vērtību aprēķināšanā saskaņā ar šo nodaļu ("norīkota ĀKNI").
- (2) Iestāde kredītnovērtējumus attiecībā uz savām vērtspapīrošanas pozīcijām izmanto konsekventi un neselektīvi un šajā nolūkā pilda šādas prasības:
 - (a) iestāde nedrīkst izmantot vienas ĀKNI kredītnovērtējumus pozīcijām dažos laidienos un citas ĀKNI kredītnovērtējumus savām pozīcijām citos laidienos tajā pašā vērtspapīrošanā, neatkarīgi no tā, vai reitingu tai piešķīrusi pirmā ĀKNI;
 - (b) ja pozīcijai ir divu norīkotu ĀKNI kredītnovērtējumi, iestāde izmanto mazāk labvēlīgo kredītnovērtējumu;

- (c) ja pozīcijai ir trīs vai vairāku norīkotu ĀKNI kredītnovērtējumi, izmanto divus labvēlīgākos kredītnovērtējumus. Ja abi labvēlīgākie novērtējumi ir atšķirīgi, izmanto mazāk labvēlīgo no tiem;
 - (d) iestāde mērķtiecīgi nepieprasa nelabvēlīgāku reitingu atsaukšanu.
- (3) Ja vērtspapīrošanas pamatā esošajie riska darījumiem ir pilnīga vai daļēja atbilstoša kredītaizsardzība saskaņā ar 4. nodaļu un šī aizsardzība ir atspoguļota norīkotās ĀKNI veiktā vērtspapīrošanas pozīcijas kredītnovērtējumā, iestāde izmanto ar šo kredītnovērtējumu saistīto riska pakāpi. Ja šajā punktā minētā kredītaizsardzība nav atbilstoša saskaņā ar 4. nodaļu, kredītnovērtējumu neatzīst un vērtspapīrošanas pozīciju uzskata par pozīciju bez reitinga.
- (4) Ja vērtspapīrošanas pozīcijai ir atbilstoša kredītaizsardzība saskaņā ar 4. nodaļu un šī aizsardzība ir atspoguļota norīkotās ĀKNI veiktā kredītnovērtējumā, iestāde uzskata šo vērtspapīrošanas pozīciju par tādu, it kā tā būtu bez reitinga, un riska darījumu riska svērtās vērtības aprēķina saskaņā ar 4. nodaļu.

270.e pants

Vērtspapīrošanas attiecināšana

EBI izstrādā īstenošanas tehnisko standartu projektu, lai šajā nodaļā noteiktās kredītkvalitātes pakāpes objektīvi un konsekventi attiecinātu uz visu ĀKNI attiecīgajiem kredītnovērtējumiem. Šā panta nolūkā EBI it īpaši:

- (a) diferencē katrā novērtējumā izteiktos riska relatīvos līmeņus;
- (b) ņem vērā kvantitatīvos faktorus, piemēram, saistību neizpildes vai zaudējumu līmeni, un katras ĀKNI kredītnovērtējumu vēsturiskos rezultātus dažādās aktīvu kategorijās;
- (c) ņem vērā kvalitatīvos faktorus, piemēram, ĀKNI novērtēto darījumu diapazonu, tās metodiku un tās kredītnovērtējumu nozīmi, it īpaši to, vai šādos novērtējumos tiek ņemti vērā paredzami zaudējumi vai "pirmie euro zaudējumi", kā arī procentu laicīga samaksa vai procentu galīga samaksa;
- (d) cenšas nodrošināt, lai vērtspapīrošanas pozīcijām, kurām, pamatojoties uz ĀKNI kredītnovērtējumiem, ir piemērojama viena un tā pati riska pakāpe, – tiktu piemēroti ekvivalenti kredītriska līmeņi.

EBI līdz 2014. gada 1. jūlijam iesniedz šos īstenošanas tehnisko standartu projektus Komisijai.

Komisijai tiek piešķirtas pilnvaras pieņemt pirmajā daļā minētos īstenošanas tehniskos standartus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 15. pantu.

- (5) Regulas 337. pantu aizstāj ar šādu:

Pašu kapitāla prasība vērtspapīrošanas instrumentiem

- (1) Attiecībā uz tirdzniecības portfeli iekļautajiem instrumentiem, kas ir vērtspapīrošanas pozīcijas, iestāde neto pozīcijām, kuras aprēķinātas saskaņā ar 327. panta 1. punktu, piemēro 8 % no riska pakāpes, ko iestāde piemērotu pozīcijai savā netirdzniecības portfeli saskaņā ar Trešās daļas II sadaļas 5. nodaļas 3. iedaļu.
- (2) Nosakot riska pakāpes 1. punkta nolūkā, PD un LGD aplēses var noteikt, pamatojoties uz aplēsēm, kas iegūtas no tādas iestādes *IRC* pieejas, kurai piešķirta atļauja izmantot iekšējo modeli parāda instrumentu specifiskā riska noteikšanai. Minēto alternatīvu var izmantot tikai ar kompetento iestāžu atļauju, ko piešķir, ja šīs aplēses atbilst kvantitatīvajām prasībām *IRB* pieejai, kas noteiktas II sadaļas 3. nodaļā.

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. pantu EBI pieņem vadlīnijas par PD un LGD aplēšu kā ievaddatu izmantošanu, ja šo aplēšu pamatā ir *IRC* pieeja.
- (3) Vērtspapīrošanas pozīcijām, kam piemēro papildu riska pakāpi saskaņā ar 247. panta 6. punktu, piemēro 8 % no kopējas riska pakāpes.
- (4) Lai aprēķinātu specifiskā riska pašu kapitāla prasību, iestāde savas svērtās pozīcijas, kas rodas, piemērojot 1., 2. un 3. punktu, summē neatkarīgi no tā, vai tās ir garās, vai īsās, izņemot vērtspapīrošanas pozīcijas, kam piemēro 338. panta 4. punktu.
- (5) Ja tradicionālās vērtspapīrošanas iniciatoriestāde neatbilst 244. pantā paredzētajiem būtiska riska pārvešanas nosacījumiem, iniciatoriestāde pašu kapitāla prasības aprēķinā iekļauj vērtspapīrošanas pamatā esošos riska darījumus tā, it kā šie riska darījumi nebūtu vērtspapīroti.

Ja sintētiskās vērtspapīrošanas iniciatoriestāde neatbilst 245. pantā paredzētajiem būtiska riska pārvešanas nosacījumiem, iniciatoriestāde pašu kapitāla prasību aprēķinā iekļauj vērtspapīrošanas pamatā esošos riska darījumus tā, it kā šie riska darījumi nebūtu vērtspapīroti, un kredītaizsardzības nolūkā neņem vērā sintētiskās vērtspapīrošanas ietekmi."
- (9) Piekto daļu svīturo.
- (10) Regulas 456. panta 1. punktam pievieno šādu k) apakšpunktu:
 - (a) grozījums noteikumos attiecībā uz riska darījumu riska svērtās vērtības aprēķināšanu vērtspapīrošanas pozīcijām, kā noteikts 247. līdz 270.a pantā, lai ņemtu vērā tendences un grozījumus starptautiskajos standartos attiecībā uz vērtspapīrošanu.
- (11) Regulas 457. panta c) punktu aizstāj ar šādu:
 - (a) "vērtspapīrošanas pašu kapitāla prasības, kas noteiktas 242. līdz 270.a pantā;"
- (12) Iekļauj šādu 519.a pantu:

Ziņojums

Ne vēlāk kā 3 gadus no [ievietos šīs regulas spēkā stāšanās datumu] Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par Trešās daļas II sadaļas 5. nodaļas noteikumu piemērošanu, ņemot vērā tendences vērtspapīrošanas tirgos. Ziņojumā jo īpaši novērtē 254. pantā noteiktās metožu hierarhijas ietekmi uz iestāžu emisijas un ieguldījumu darbību vērtspapīrošanas tirgos Savienībā un ietekmi uz Savienības un dalībvalstu finanšu stabilitāti."

2. pants

Pārejas noteikumi par neatmaksātām vērtspapīrošanas pozīcijām

Attiecībā uz vērtspapīrošanas pozīcijām, kas nav atmaksātas [3. panta 2. punktā noteiktajā datumā/noteiktā datumā], iestādes var turpināt piemērot Regulas (ES) Nr. 575/2013 Trešās daļas II sadaļas 5. nodaļu un 337. pantu līdz 2019. gada 31. decembrim tajā redakcijā, kas ir piemērojama [dienu pirms 3. panta 2. punktā noteiktā datuma], ja iestāde:

- (a) ne vēlāk kā līdz [noteikts datums] paziņo kompetentajai iestādei par savu nodomu piemērot šo pantu;
- (b) piemēro šo pantu visām neatmaksātajām vērtspapīrošanas pozīcijām, kuras iestāde tur [3. panta 2. punktā noteiktajā datumā/noteiktā datumā].

3. pants

Stāšanās spēkā un piemērošanas diena

- (1) Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
- (2) Šo regulu piemēro no [spēkā stāšanās datuma].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*